

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50—	celo leto naprej . . . . . K 55—
pol leta . . . . . 25—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta . . . . . 13—	celo leto naprej . . . . . K 60—
na mesec 4 50	

Vprašanjem glede in eritov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. **Upravištvu** (spodaj, dvorišče levo). **Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.**

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročilne vedno po ukazatel. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . . . K 48—	četrt leta . . . . . 12—
pol leta . . . . . 24—	na mesec . . . . . 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 84

Hussarek min. predsednik.

Dunaj, 25. julija. (Kor. ur.) Tajni svetnik ministeri s. dr. Maks Hussarek vitez von Heinlein je bil imenovan za ministrskega predsednika.

Dunaj, 25. julija. Novi ministrski predsednik baron Hussarek je bil včeraj zvečer v Eckartsau od cesarja v dolgi avdienci sprejet ter se bo danes predstavil v seji poslanske zbornice kot ministrski predsednik s svojim novim kabinetom. Namesto obeh dosedanjih poljskih ministrov Cwiklinskega in Twardowskega bosta stopila v kabinet dva poljska uradnika. V petek bo imel baron Hussarek v zbornici svoj programni govor. Glasovanje o proračunu se bo vršilo najbrž v soboto. Dunajski listi pišejo, da bo za Hussareka kakih 230 glasov, da bo imel torej le prav majhno večino, ki bo poleg tega še zelo nesigurna. Z glasovanjem o proračunu se bo zasedanje parlamenta končalo, docim bo imela gospodarska zbornica prihodnji teden dve seji.

Praga, 25. julija. Ministrski predsednik Hussarek je imel včeraj razgovor z zastopnikom praške »Bohemice«, kateremu nasproti se je izrazil takole: V prvi vrsti mi je izključno za saniranje parlamenta. Moja stremjenja gredo za tem ciljem, da se doseže v tej smeri komunizirano. Vest, da hočem sprejeti v svoj kabinet kakšnega češkega ministra, je neresnična. Proti temu govori že stališče, katero zavzemajo Čehi. Enako napačna je tudi vest, kakor da bi prišel z Jugoslavi in da kakoršnihkoli pogodb. Prosim vas, da vse te vesti izrečno dementirate.

Dunaj, 24. julija. Danes ob 7. zvečer je bila parlamentarna situacija takle: Za proračun pod Hussarekom so se izrekli krščanski socialci in Poljski klub ter od nemško - nacionalnih strank pod gotovimi pogoji Nemško - češka zveza, Alpska nacionalna zveza in Nemška agrarna stranka. Brezpogojno proti proračunu pod Hussarekom so se izrekli od nemških strank Pantzova skupina in Nemško - radikalna stranka. Po številu torej za Hussareka ni dana večina, dasiravno mnogi dvomijo, da bodo nemški radikalni glasovali proti proračunu pod Hussarekom.

Ker so sedaj stranke govorile, leži odločitev pri Hussareku in kroni, ter bo odločitev padla tekot jutrišnjega dneva. Če ni padla še danes pri avdienci Hussareka v Eckartsau. Če se Hussarek odloči za sestavo kabineta, bo najbrže kljub stališču nemških radikalcev z ozirom na številne absence drugih strank dobil majhno večino. Jugoslavlani so razen par bolnih vsi na Dunaju.

Danes popoldne je imel Hussarek konferenco s strankami gosposke zbornice. Nato je poklical k sebi posamezne člane Seidlerjevega kabineta ter je konferiral z njimi. Zatrjuje se, da bo Hussarek prevzel v svoj kabinet vse člane Seidlerjevega kabineta, ki bodo hoteli vstopiti in da bo kabinet eventualno rekonstruiral šele v jeseni.

Danes je Poljski klub sklenil dovoliti Hussareku šestmesečni proračunski provizorij.

HUSSAREK IN NEMŠKI KURZ.

Dunaj, 24. julija. Baron Hussarek se je izrazil napram poročevalcu »Az Ujszaga«: Glavna naloga nove vlade bo, da zagotovi državi pokritje najvažnejših življenjskih potrebščin in da spravi parlamentarni življenje zopet v normalni tir. Notranji mir je najvažnejši predpogoj za dosego zunanega mira. Notranja in zunanja politika sta v najbližji zvezi in notranja politika se mora vršiti tako, da ne oslabi učinka, ki ga hoče doseči zunanja politika, marveč, da ta učinek še ojači. Pod nemškim kurzom razumem državni kurz, torej avstrijski kurz, ki zagotovi državi življenje Avstrije in ne moti miru med njegovimi narodi, marveč ga pospeši. Če so Nemci v Avstriji dosegli tako visoko stališče, potem ima to svoj vzrok v veliki meri gotovo tudi v delstvu, da zahteve, ki jih zastopajo, pogosto niso samo nemške zahteve, marveč državne zahteve, ravnotako kakor zahteve Madžarov niso samo madžarske narodne zahteve, marveč potrebe o grske države. — Kakor je videti, je baron Hussarek v svoji državniški koncepciji jako velikopotezen.

SPOR MED NEMŠKIMI STRANKAMI.

Dunaj, 24. julija. Seidlerjev padec in Hussarekov nastop sta povzročila v nemških krogih veliko zmešnjavo. Nemške skupine so se pričele med seboj pripravljati, kaj je sedaj storiti. Radikalni elementi so za politično doslednost; ker so nemški voditelji proglasili Seidlerja za nemško posest in njegov padec za nemški poraz — naj sedaj Zveza nemškonacionalnih strank izjavi konsekvence ter preide v opozicijo. Napram Hussareku zavzemajo radikalni stališče, da nudi njegova oseba premalo jamstva za ohranitev nemškega kurza. Večina nemških strank je za oportunistično politiko. Skupina Langenhan zastopa mnenje, da so Hussarekova pojasnila in obljube zadovoljive in da je treba novoga ministrskega predsednika brezpogojno podpirati, skupina Steinwender zopet zahteva še nekatera jamstva ter se noče vezati. Nemci so ves dan zborovali ter se kregali in pripravili med seboj. Posamezni nemški voditelji so si medsebojno očitali nelojalnost, izdajstvo, trmoglavost, neizkušnost in kar je še podobnih ljubezljivosti. Konflikt je ostal neporavnani in Seidlerjev padec je torej povzročil v Nationalverbandu razkol, ki grozi razcepitvi dosedanjega enotno nemškonacionalno parlamentarno organizacijo. V današnji seji je bila sicer soglasno sprejeta resolucija, ki proglasa Seidlerja za nekakega nemškonacionalnega svetnika ter zahteva poglavitve zveze z Nemčijo brez oziroma na poljsko vprašanje, za novo vlado pa so se izrekle le tri skupine (Deutschnationale Partei, Deutschnationaler Vereinigung in Deutsche Agrarpartei), med tem, ko so nemški radikalci, nemška Arbeiterpartei in Pantzova grupa odklonili Hussareka ter postavili pogoji,

da mora nova vlada javno proglasiti, da vztraja pri nemškem kurzu ter takoj potom cesarskih patentov, torej brez parlamenta, nadaljevati razdelitev Češke. Ti spori delujejo na Nemce jako deprimirajoče, izražajo pa se upanje, da bodo radikalci polagoma že našli pot nazaj v toplo sobico.

Zvečer sta bila poslanec Teufel in Pantz pri Hussareku ter sta ga svarila, da naj nikar ne prevzame sestave kabineta. Takoj na to pa so prišli k baronu Hussareku poslanec Sylvester, Urban, Dinghofer in Langenhan ter so ga pozvali, da naj se ne briga za radikalne grožnje, češ od 97 nemškonacionalnih poslancev mu je 70 glasov zagotovljenih, in le 27 jih bo proti.

Gospodje so na to razpravljali o nemških belangih in baron Hussarek je Nemcem obljubil, da ne bo vzel v kabinet nobenega češkega uradnika in da se tudi z Jugoslavi ne bo pogajal. To je za Nemce glavno (ker so staats-erhaltende Partei) in prijazno so segli baronu Hussareku v roke. Seidler je mrtev, živio Hussarek!

Iz tajne seje.

Dunaj, 23. julija.

Ves dan je trajala danes tajna seja poslanske zbornice; razprava pa še ni končana ter se nadaljuje jutri. Debat je bila danes jako ostra. Jugoslavlani in Čehi so predložili več radikalnih predlogov, tudi od drugih strani so bili podani razni predlogi. Od Češkega Svaza so danes govorili poslanec Stanek, Zahradnik, Habermann in Kalina, Jugoslavlani pridojejo jutri na vrsto. Z veliko napetostjo pričakuje zbornica izida vladine krize.

Pomoč državnim nastavljenjem.

Dunaj, 24. julija.

Državnozgodovinski odsek za državne nastavljenke je sklepal včeraj o vseh vloženih predlogih, kako zboljšati materialno stanje državnih uradnikov, poduradnikov in delavcev. Po preglednem referatu poslanca Heinera je bil soglasno sprejet predlog, s katerim se vlada pozivlja, naj nemudoma izvede naslednje sklepe:

Zvišanje draginskih doklad.

1.) Dosedanje draginske doklade naj se povišajo s 1. avgustom vsem državnim nastavljenjem in delavcem za 50%. Enako naj se povišajo draginske doklade državnim vpokojencem.

2.) Državnim nastavljenjem in delavcem naj se vračuna v podlago za odmero pokojnine, oziroma provizije znesek najmanj 1200 kron.

3.) Aktivnim uslužbenecem se v odmero pokojnine štejejo vojna leta dvojno.

4.) Draginske in druge vojne doklade naj se s 1. avgustom nakažejo tudi onim državnim in železniškim uslužbenecem, ki so plačani od vojaške uprave.

Prispevki v naturalijah.

5.) Dokler ni izvedena zadostna splošna naturalna oskrba z živežem in obleko, naj se izplačujejo nabavni prispevki v dosedanj višini in sicer štirikrat na leto.

6.) Kar najhitreje naj se organizira splošna oskrbovalna akcija za hrano in obleko. V vseh službenih mestih naj se ustanove, oziroma razširijo že obstoječe uradniške prodajalnice in naj se jim da na razpolago potrebno blago; skupne kuhinje naj se pomnože. Za obleko uradnikov naj skrbi država enako kakor vojna uprava za častnike; vse kategorije naj dobijo službene obleke.

Posebne določbe za železničarje.

1.) Železniškim uradnikom in delavcem naj se vračuna od sedanjih draginskih doklad znesek 1200 K v redno plačo.

2.) Stanarina naj se poviša in prizna tudi ženskim nastavljenkam. Pri poduradnikih in slugah naj bo enaka kakor pri uradnikih istega plačilnega razreda.

3.) Odpravi naj se za čas vojne pridržana pravica, odpovedati službo v prvih petih definitivnih letih.

4.) Najkasneje po dveletni provizorični službi naj se nastavi uslužbenec definitivno brez oziroma na sistemizirana in normirana mesta.

5.) Za vse uslužbenke in delavce naj se ustanovi enotna starostna preskrba; obenem naj se primerno povišajo pokojnine in provizije.

6.) Pri preskrbi s hrano in obleko dobijo železničarji iste ugodnosti kakor jih imajo vojniki.

7.) Enake pravice kakor državnim železničarjem se morajo dovoliti tudi nastavljenjem in delavcem privatnih železnic.

Drugi sklepi.

1.) Draginska doklada, ki odpade na rodbino državnega nastavljenca, naj se izplača v polnem znesku tudi tedaj, če ima žena službo pomožne uradnice in kot taka pravico do draginske doklade za samske osebe.

2.) Suplenti in asistenti (konstrukterji) na srednjih in visokih šolah imajo glede draginskih doklad iste pravice kakor praktičanti in avskultanti, poštini oficijanti in adjunkti pa enake kakor državnim političnim uradnikom.

Dr. Lampé mistificira javnost.

Dunaj, 24. julija. V današnji seji prehranjevalnega odseka je govoril poslanec Gostinčar o prehranjevalnih razmerah in je omenjal revizije sene na Kramskem. Nemški socialni demokrat Muchtisch pravi v medijcu, da se čudi nastopu poslanca Gostinčarja, ko je vendar deželni odbornik dr. Lampe v zadnji seji izjavil, da je v tem letu košnja izborna izpadla.

Nemčija, vprašanje Litve in Poljaki.

(V umevanje političnih dogodkov.)

Vladislav Jagelo, knez litviski, je vzel poljsko kraljico Jadvigo za ženo in je 1. 1386. zasedel tudi poljski prestol. Poljska in Litva sta bili združeni pod dinastijo Jageloncev. To vemo iz zgodovine. Jezikoslovci nam še pravijo, da je litviski jezik slovanski soroden, da je v primeri s njo ohranil starodavne oblike.

Kaj je pa dandanes z Litvenci, ali se je njih narod ohranil ali ne, ali žive samostalno kulturno življenje ali ne, to je do pred vojno vedel komaj kdo izmed nas.

Litva obsega ruske gubernije Suvalki, Vilno, Grodno in Kovno, leži torej sredi med Varšavo in Petrogradom in je sosedja Kuronske. Ljudi, ki se govorijo litviski, je kakšna dva milijona; mešani so s Poljaki; Košcinski in Mickiewicz sta se rodila v Litvi. Tekom vojne so se Litveci oglašali k besedi in se oglašajo zlasti iz ruske revolucije. Spadajo med tiste »obrne« narode ruske države, ki jim je Nemčija dovolila, se izreči za samoodlobo, a v zvezi z nemško državo.

Zanimivo je zasledovati, kako so Nemci splošno poznali povsod tam le Poljake, da pa so se polagoma orienrirali litviski, zato da bi izpodrinili močnejšo Poljsko ter ostali gospodarji Vzhodnega morja. O tem razpravlja Adolf Cerný v »Češki Straži« številka 18.

Ko je jeseni 1. 1915. nemška armada vkorakala v Vilno, je general prof Pfeil (dne 18. septembra) izdal poljsko - nemški proglas, ki imenuje Vilno poljsko mesto, slavno in polno tradicij, biser v kraljestvu poljskem ter se končuje s klicem: »Bog blagoslovi Poljsko!« Istega dne je poljska »Zaveza« čina razširila ognjenit letak, ki ga je narekovala zaveza, da je prišel hip, ko mora glavno mesto zgodovinske Litve glasno reči, kaj čuti in kaj zahteva. »Republika poljska, ustanovljena na unihi s samostalno Litvo — to je čili naših misli in čustev.« Nemških osvoboditeljev letak ni omenjal.

Nekoliko dni pozneje (23. septembra) je izdal »poljski« demokratični blok za svobodo v Litvi in Belorusiji poziv o radovoljni Uniji Poljske, Litve in Bele Rusije, ki bi jo sklenila ustavodajna skupščina v Vilnu. »Stari neprijatelji se je umaknil pred tujo močjo, je zatrljeval proglas.

Poljaki so se na Litvi brž lotili kulturnega dela — politično je bilo prepovedano; delali so tem laže, ker se jim je nemška uprava izprva delala naklonjeno. Nemška statistika iz leta 1916. je za Vilno izkazovala poljsko večino (izmed 140.860 prebivalcev 70.629 Poljakov, 61.245 Židov, 3699 Litvecev in 1917 Belorusov). Nastajali so krožki za ustanavljanje poljskih ljudskih in srednjih šol, učiteljskih, poljedelskih, obrtnih ter trgovskih tečajev, mislilo se je celo na vzpostavitev poljske vilenske univerze, ki je bila ukinita 1832. Občinski svet vilenski je bil poljski.

Toda kmalu se je list obrnil in Poljaki na Litvi so spoznali, da se je osvoboditelj odločil, postaviti se proti njim. V Vilnu se je razpustilo nekoliko društev za ustanavljanje ljudskih šol, prepovedala so se predavanja ljudske univerze, zatrla se je v za-

bruške. Prišel je v Prago študirat, prebival je najprej v iekem samostanu, kakor je bila takrat navada, ker je pel na koro, toda baš v to dobo je prišel ukaz cesarja Jožefa II., da se morajo samostani zapreti, in ubogi mladi Věk je bil na ulici. Nekdo znanec organist ga priporočil kot dobrega goslista v rodbino Buttean. To je bila francoska družina, ki je ostala v Pragi izza sedemletne vojne. Butteanjevka je imela tri hčere: Loto, Beto in Pavlo. Prvi dve sta bili v gledališču: Loto je igrala v nemškem, Beto je nastopila že kot mala deklica v »Boudi«. Pavla je igrala na klavir: vsled nekega prestrašenja je bila izgubila glas. V to družino je zahajal izmislil, da je prišel mladi študent Věk, ki je imel poučevati Pavlo. Pavla je bila zaljubljena v Thama, ker je bila tudi ona vlastenka. Věk je bil seveda ves srečen, da je tu našel Thama. Toda Věk se je bil seznanil tudi z Mozartom. Mozart je namreč potreboval pevce za zbor. Tu je oni organist priporočil Věka in Věk je imel peti na premieri »Don Juana« v zboru. Kaka čast za mladega češkega študenta, da je osebn videl slavnega skladatelja, ki je o njem govorila cela Praga. Mozart je bil namreč gost plemiških družin v Pragi. To so spomini na prvo dobo češkega gledališča. Te spomine je hotela podati predstava pod naslovom »Češke vlastenske divadlo« v Narodnem divadlu. Oder nam je kazal staro gledališče.

LISTEK.

„Češke vlastenske divadlo.“

Jubileji prinašajo s seboj spomine na prve čase skromnih začetkov. Tako se je na programu »Nar. divadla« med jubilejnim ciklusom pojavila tudi predstava, ki nas vodi nazaj v dobo pred 100 leti, ko so si prvi »vlastenci« v Pragi osnovali svoje češko gledališče. Plakati, ki so oznanjali predstavo so bili tiskani s »švabachom« t. j. z gotskimi črkami, ki so jih rabili Čehi še v prvih letih svojega narodnega prebujenja okoli 1. 1800. Človek je nehoti obstal, ko je zagledal na praških vogalih plakati: »Češke vlastenske divadlo.« Kakor pred sto leti. Takrat se je pisalo g za i, i za i, w za v na pr. dvoje = dvoje, panj = pani (gospa) i. t. d. Še večje težave so bile z šumevci: č, š, ž. Nekateri so pisali dva ss; drugi ključice, tretji po poljsko sz. To so bile težave prvih začetkov. Treba je bilo skoraj tridesetletne abecedne vojne med učenjaki, predno je konečno zmagala ena prava skupna misel, ki je združila Čeha, Hrvate in Slovence v enotni pisavi. Bližalo se je važno leto 1848, ko smo dosegli bile to prvo stopinjo skupnosti. To so bile moje misli, ko sem čital ta plakati.

Češko »vlastensko« (danes bi rekli, narodno) gledališče se je začelo na Konjskem trgu v Pragi. Konjski trg se je imenoval sedanji Vavčavski trg. Tam kjer stoji sedaj krasna stavba češkega muzeja, so bila konjska vrata. Po trgu je rastle drevje, bil je tu menda svojčas konjski semenj. V sredi trga je stal kamenit kip svetega Vavčava na konju. Pred tem kipom se je čitala 1. 1848. 12. junija pod milim nebot slovenska maša. Ko so se meščani vračali domov, jih je napadlo vojaštvo in je prišlo do t. zv. junjskih praških nemirov (1. 1848.), katerih spomin smo te dni tiho obhajali. V spomin na dogodek 1. 1848. je dobil prejšnji Konjski trg ime Svetovavčavski trg oz. po češko: Vavčavsko namestje. Danes je to eden najkrasnejših trgov v srednji Evropi in nad njim se dviga ponosno - samozavesten kip sv. Vavčava na konju, mojstrsko delo kiparja Myslbeka, ki je te dni obhajal svojo sedemdesetletnico. Myslbekova dela so nesla ime češkega kiparja daleč v svet.

Tu torej na dolgem delu Konjskega trga je stala okoli 1. 1780. lesena zgradba, ki se ji je po praško reklo »bouda«. Tu so se začele prve češke predstave.

V tej dobi namreč (okoli 1. 1780) se je začel v Pragi pojavljati nov tip ljudi t. zv. »vlastence«.

Praga je bila ponemčeno mesto in

ni mogla takoj razumeti, kaj hočejo ti novi ljudje. V gledališču so se igrale za plemstvo in gospodo italijanske opere, operete in baleti, kakor je to bilo takrat v modi; poleg tega so strašile tam nemške viteške igre: V tej dobi je prišel v Prago Mozart. Njegova »Figaro« svatba je imela velikanski uspeh. Mozart se je hotel zato Pražanom zahvaliti s tem, da je zložil novo opero »Don Juan«, ki se je imela prvič igrati v Pragi. Vsa Praga je bila na nogah. Razume se, da je imela nova opera popoln uspeh.

Med tem da so se vlastenci (vlast = domovina, torej domoljubi) pripravljali, da dokažejo, da se da v gledališču igrati tudi v češkem jeziku. Cesar Jožef je namreč s svojimi odredbami povzročil odpor med domoljubnimi Čehi. Ko so izšle odredbe, da se mora v uradih in šolah uvajati nemščina (prej je tam bila latinščina), pojavilo se je od češke strani nekaj t. zv. »obramb«. Eno tako obrambo je bil napisal že jezuit Balbin († 1688), ki se je toplo zavzemal za češki in slovanski jezik — delo je bilo pisano latinsko, drugo obrambo je napisal grof Kinsky, ki je trdil v svojem nemško pisanem spisu, da je češčina jezik enako vreden z nemščino in latinščino (1772). Tretjo obrambo po češko je napisal Ignac Tharn, ki dokazuje važnost domačega jezika, njegovo razširjenost in sorodnost s slovanskimi jeziki. Treba pa je

meškim vsako prizadevanje za vzpostavo bivše vilenske univerze, zatvorile so se vse poljske ljudske šole v severnem delu kovenske gubernije, prepovedan je bil dokaz šolskih knjig iz Varšave, potlačile so se pravice poljskega mestnega sveta in poljski zlati, ki se je hotela vračati, so se delale ovire.

Se proglas obema cesarjem z dne 5. novembra 1916 in imenovanje poljskega državnega sveta sta zbudila nove poljske nade na Litvi. Poljska skupina socialistov v Vilnu je 10. decembra 1916 proglasila ta-le načela: določitev političnih mej v skladu z narodopisnimi (litovski del Poljske pripade k Litvi, poljski del Litve pa k Poljski), odpor proti vsem aneksijam, državno-pravna zveza Litve s Poljsko. V to smer so se izjavljali poljski odbori v Vilnu, »ženska liga« v Vilnu, cela vrsta vasi in mest itd.

Slične izjave so prihajale iz kraljevstva poljskega ter naglašale potrebo poljske litavske zveze ob priznanju samostalnega narodnega, kulturnega in gospodarskega razvoja Litve.

Med tem pa so se dogajale stvari, ki so bile v najostrejšem nasprotju s poljskimi nadami, da celo s proglasenim poljsko - nemškimi prijatelstvom. Poslanec Trampčinski je v nemškem državnem zboru maja meseca 1917 razkril to-le sliko razmer na Litvi: Poljskom se za rekvizicijo dajejo le obljube, vzeta jim je skoro vsa živina, nemška uprava podira šume na »tolovajski način«, cene so pognane kvišku, tako da vlada v Vilnu glad, vse moško prebivalstvo mora delati ceste brez ozira na zdravje in poklic, razen če se je kdo mesečno odkupil z davkom 100 mark. Vseled tega je vse razburjeno proti Nemcem. Podobne pritožbe je podal knez Andr. Lubomirski v avstrijski državni zbornici dne 6. junija 1917, češ, v Kamerunu je deloval gubernator tega imena, kakor sedaj v Kovnu.

Poljsko šolstvo je bilo dalje tlačeno. Začetkom maja 1917 so se zaprle vse šole radi »epidemije pegazeste tifusa«. Predno so po političnih močeh hiti zopet odprte, je policija izdala posebno odredbo proti zasebnim šolam (učitelji n. pr. bi morali delati nove izpite); za prestopce je bila kazena do 5000 mark ali 6 tednov ječe. Odredba se je tikala tudi privatnega poučevanja gode! In res je bila kaznovana z ječo cela vrsta učiteljev. Končno se je odredilo, da se mora v ljudskih šolah od 1. razreda poučevati nemščina po 4 ali 6 ur na teden - pa šole so ostale rajši zaprte nego da bi pomagale germanizaciji. Administrativno se je Litva tako ločila od kraljevstva poljskega, da niti poljski časopisi niso iz Kraljevstva smeli na Litvo (razen enega).

Iz vsega je bilo jasno, kak veter je zavel na Litvo. Kam se je obrnila nemška prijaznost in zakaj, se je videlo iz poročila Wolffove brzotjavne agencije, da je nemški državni tajnik sprejel deputacijo Litvevcv in da je bila 23. septembra 1917 v Vilnu slavnostno imenovan litovski »deželni svet« (starbyak), brez Poljakov, ki naj bi se »pod vodstvom vojne uprave posvečeval o temeljnih bodoče litavske deželne uprave«.

11. novembra je na to kančelar grof Hertling v nemškem državnem zboru izjavil, da se nemška vlada »ozira na samoodlobo narodov« prebivalstva okupiranih zemelj. Socialistični in demokratiški krogi so protestirali proti temu.

Prišel je potem Brest Litovsk. Poljaki so si zamenjati prizadevali doseči, da bi bili tam zastopani. Vse Polese in porečje Pripiati je bilo dano Ukrajini in s tem je bil potisnjen klin med Poljsko in dežele litavske - beloruske.

Brž na to, dne 16. februarja 1918, je litavska »starbyak« proklamirala neodvisnost Litve z glavnim mestom Vilnom; stori la je torej to, kar so Nemci želeli. Poljski glasovi so bili vedno bolj resignirani. Nemčija je njih sne razpihala z gospodarsko in vojno odvisnostjo Litve, ki preti tudi Poljski sami čisto po programu »Srednje Evrope«.

Iz Amerike.

Washington, 24. julija. (Koresp. urad.) Ob zopetni otvoritvi kongresa po predložil vojni tajnik Baker načrt glede izpremembe vojaške službene starosti in razširjenosti mobilizacije.

Washington, 24. julija. Mornariški tajnik poroča, da ima aktivna ameriška mornarica sedaj 503.379 častnikov in moží, od katerih spada 219.506 moží k rezervi, 64.515 moží pa k obrambi obali in k mornariškemu zboru.

z zelenim zastorom. Pred zastorom so stali muzikantje in igrali »Simfonijo IV.« (F. Dur) od češkega skladatelja Fr. X. Duška (1731 - 1799).

Cutli smo se takoj v oni dobi pred več ko sto leti. Zastor se je dvignil in videli smo sobo pri Butteanjevih, v jesensko popoldne l. 1787. Nesrečna Pavla sedi ob klavirju in vstopi dr. Tham. (Igral ga je gosp. Deyl.) Stara Butteanjevka (gospa Hübnereva) streže s kavo itd. Lota in Bela prisedeta in g. Tham pripoveduje o novem društvu o prostozidarjih, ki imajo svojo ložo tudi v Pragi. Med tem vstopi novi učitelj F. L. Věk: pripoveduje kako se je seznanil z Mozartom. Po Pragi se je govorilo, da Mozart vsaki dan keglja, to je njegova najljubša zabava in med kegljanjem - komponira. Gospodična Lota se norčuje iz »vlastencev« (flastenci), kajti ona je vzgojena med nemško družbo. Tham ji ugovarja: v svojem tem temperamentu razvije celo obrambo češkega jezika in češko gledališče je prvo poklicano, da goji domači jezik. O, ko bi imeli svoje stalno gledališče. Vsak je dolžan, da po svoje deluje na to, da bo naš jezik enakopraven z drugimi povsod!

Mož, ki je sedel nedaleč od mene, prišel je menda z dežele na predstavo, je pri tem pozabil, da je v gledališču, kajti naenkrat je zagrmelo iz njega: »vyborné (izborno)«. Vse gledališče je zaploskalo. Po prizoru pri Butteanjevih sta sledili dve pevski točki:

Francoska ofenziva.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 24. julija. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Živahno delovanje artiljerije severno Lyse, pri Arrasu in Albertu. Na zapadnem bregu Avre so sunili Francozi v krajnem napadu pri Maillyju in južno od tam prehodno do same Avre. Naš protisunek je položaj zopet vzpostavil in zvečer smo odbili razvijajoče se delne napade na Mailly in severno od tam. Med Aisno in Marno je sovražnik večer, ko je pripeljal nove divizije v boj, nadaljeval svoje delne napade. — Armada generala Obersta v Böhna je odbila večkrat ponovljeni sovražnikov naval. Francozi in Amerikanci so utrpeli zopet najtežje izgube. Med Noyantom in Hartennesom je sovražnik se potikal zamaž zagnal k naskoku. Na obeh straneh Villemontore je prehodno dobil nekaj tal. Naš protinapad ga je vrget čez njegovo izhodno črto nazaj, Villemontore, v katerega so se valili, obstrlejavani od naše artiljerije, sovražniki v gostih množicah nazaj, smo nasprotniku zopet iztrgali. Severno Ourcq je razbil naš uničevalni ogenj sovražne napade v njihovih pripravljenih pozicijah in v prvem navalu, Okopni avtomobili, ki so predrli naše črte, so bili sestreljeni. Infanterija, ki jim je sledila, smo vrgli v protisunk nazaj. Tudi čete, ki so se bojevale med Ourcqom in Marno, so odbile sovražne napade večinoma že pred svojimi črtami. Z višine severovzhodno Rocourta in iz gozda pri Chateletu smo vrgli sovražnika s protisunkom zopet nazaj. Popoldne so se vršili zopet delni boji. Nasprotnik je bil odbit. Juzgospadno Reimsa so se težki boji čez dan nadaljevali. Med Marno in Ardor je sovražnik večkrat zamaž sunil v litihi delnih napadih. Severno Andre so pogrnali Francozi poleg belih in črnih čet tudi Italijane in Angleže v boj. Napad v pripravljanih pozicijah učinkujoče zadetih Italijanov se je le slabo razvil in je bil hitro sestreljen. Tudi Francozi in Angleži so bili po večkrat srnitem boju in deloma s protisunkom odbiti. — V. L.

Berolin, 24. julija. (Kor. urad.) Naša na Flandrskem pod poveljstvom pomorskega častnika Sachsenberga stoječa mornariška bojna letala so zblila zadnji teden 24 sovražnih letal ter so dosegla od kar obstoji ta bojna skupina svojo 100. zmago. — Šef gen. štaba.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 24. julija. (Kor. urad.) Na bojišču med Soissonsom in Reimsom v splošnem miren dan. Delni boji južno od Ourcq in juzgospadno od Reimsa.

Vas Mailly leži na zapadnem bregu reke Avre, nekako 3 km južno - zapadno od trga Moreuil ob Avri, ali pa nekako 14 km severo - zapadno od mesta Montdidier. — Vas Noyant leži nekako 5 km južno od Soissons in železnici in hkrati ob velikem mestu Soissons - Chateau Thierry, vas Hartennes ob isti veliki cesti 7 km niže proti jugu, vas Villemontore pa 3 km severno od vasi Hartennes. — Vas Rocourt leži nekako 12 km severno od mesta Chateau Thierry ob veliki cesti v Soissons.

Dunaj, 25. julija. »Neue Freie Presse« piše: »Berliner - Zeitung am Mittag« pripravlja nemško javnost na nadaljno umikanje nemških čet na zapadu.

V kratkem je pričakovati novih odločitev nemškega armadnega vodstva. Pokrajina med Moso in Renom ima zelo neugoden položaj in bi se dala držati samo z največjimi žrtvami. Nova situacija zahteva nove odločitve nemškega armadnega vodstva. Nemško armadno vodstvo se je vedno trudilo prilagoditi se čim hitreje novim situacijam.

Nemška bojna črta poteka sedaj glasom nemških in sovražnih komunikacij približno tako - le:

Začenja se pri Neuportu ob Angleškem rokavu, poteka do mesta Dixmuyden ob kanalizirani reki Yser, se južno od tega mesta vzhodni proti vzhodu ter poteka le malo kilometrov vzhodno in potem južno krog mesta Jeperen (Ypres, Ypern). Komaj 3 do 4 km južno od tega mesta potekajoče, krene preko vasi Kemmel in Lore v južno - zapadni smeri proti vsem Méteren, Merris in Vieux Berquin, ki leže med mestoma Bailleul in Ha-

»Obljuba ljubezni« in »Preveč si krasna«, dve skladbi J. T. Helda (1770-1851) Thamovega prijatelja. Tham je pozneje z gledališko družbo potoval po Češkem. Poročil se je s Pavlo, ki je zopet izpregovorila, ko je rodila prvo dete. Toda zakon ni bil srečen: Thama je ubijala beda. Narod še ni razumel njegovih namenov. Pozneje ga je Pavla zapustila in Tham je umrl na njenem grobu nekje v Galiciji.

Češke igre v Pragi so prenehale in le včasih, po enkrat na teden, se je igralo češko v stanovskem gledališču. Druge scene nam je kazala tako češko igro iz te dobe: »Kmečka snubitve«, veseliga od Raymana l. 1819. Tu smo videli prave češke stare možakarje, kako ženijo in može svoje sinove in hčere.

Na to smo čuli pred zagrinjalom zopet nekaj pevskih točk, kakor so se dajale v onih prvih časih med odmorji: »Svidenje« od Tomačka (1774-1850) »Zaljubljenec« in »Dolgi in kratki čas« od J. J. Ryke (1765-1815).

Na koncu je sledila fraška v enem dejanju (frasska v godnem godnanj) od Vaclava Rodomila Krameřinske: Hlaša ob cesti (l. 1819). Nasmejali smo se od srca tem starim šalim, ki so res spominjale onih starih časov, v katerih je tudi naša slov. Talija začela svoje življenje. V Ljubljani sta se igrala »Zupanova Micika« in »Matiček« l. 1789. In pozneje tu in tam: slov. prestave so se oživele šele l. 1848.

zabouek blizu železnice Armentieres - Calais, potem pa se spusti proti jugu, prekorači zapadno od mesta Merville reko Lys, zavije pri vasi Loco proti vzhodu ter steče zopet v južni smeri nekaj kilometrov vzhodno od mesta Béhuna čez kanal La Bassée. Zapadno od mesta Lens prekorači potok Souchez ter poteka nadalje proti jugu tako, da prekorači vzhodno od mesta Arras reko Scarpe. Potem krene v južno - zapadno smer, steče ob vaseh Ayette, Bucquoy, Hebuterne in Beaumont - Hamel k reki Ancre, ki jo prestopi tik južno od mesta Albert. Dočim je ob sačetku nemške ofenzive južno od tega mesta potekala ob strugi reke Ancre in le malo kilometrov vzhodno od mesta Amiens, je zdaj od Amiens pomaknjena bolj proti vzhodu, prekorači pri vasi Villers Bretonneux veliko cesto iz Amiens v St. Quentin ter se potem v južno - zapadni smeri spusti k bregovom reke Avre, ki jo prestopi severno od trga Moreuil. Južno - zapadno od tega trga se potem dotika vasi Mailly, Sauvillers, Aubillers in Grivesnes ter se potem okrene proti jugu - vzhodu in steče zapadno od mesta Montdidier ter mimo vasi Tricot v smeri na mesto Compiègne. Kakih 10 km severo - zapadno od tega mesta se obrne proti vzhodu, prestopi reko Oise ter steče v isti smeri skozi gozdove do vasi Nampcel, Maulin sous Tovent in St. Christophe, ki leže na severnem bregu reke Aisne. Odtod je pred početkom sedanje franc. ofenzive, od mesta Soissons proti zapadu oddaljena kakih 12-14 km potekala proti jugu v smeri na mesto Villers - Soissons proti zapadu oddaljena kakih 12 do 14 km potekala proti zapadu oddaljena Catterets, blizu mesta La Ferté Milon prekoračila reko Ourcq in se potem v južno - vzhodni smeri obrnila do mesta Chateau Thierry, ki je bilo v nemških rokah, se vzhodno od tega mesta spustila v dolino reke Marne, prestopila na njen južni breg in potekala do 8 km južno od rečne struge proti vzhodu, pri vasi Mareuil južno - zapadno od trga Chailillon stopila nazaj na Marne severni breg in se potem spustila v severo - vzhodni smeri naravnost proti mestu Reims. Sedaj pa prestopi reko Aisne jedva 3 km zapadno od mesta Soissons, krene takoj nato proti jugu - vzhodu ter se spusti ob veliki cesti, ki proti jugu poteka, veže mesti Soissons in Chateau Thierry, poteka ob tej cesti ozir. ob železnici, ki veže ti dve mesti, proti jugu, pa jo že pri vasi Rocourt, t. j. kakih 12 km severno od Chateau Thierryja, zavije proti jugovzhodu in teče ob vasi Bezu - St. Germain v smeri proti vasi Jaulgonne, ki leži na severnem bregu reke Marne. Ob Marne poteka samo kakih 20 km, potem pa se severo - zapadno od obmarneskega trga Chailillon spusti v severo - vzhodni smeri skozi Kraljevi gozd (Bois du Roi) in skozi Courtontski gozd (Bois de Courtont) proti dolini rečice Ardre, jo prestopi ob vasi Pourcy in se naravnost potem proti mestu Reims. Potem ko je mesto Reims obkrožila na treh straneh, se ob veliki Stari Rimski cesti spusti v vzhodni smeri skozi Champagno, proti Argonskemu gorovju in odtod proti trdnjavi Verdun. Njen nadaljni potek je približno isti, kakor že torkanj mesecev. V odseku med Aisno in Marno, torej južno - zapadno od mesta Soissons, so nasprotniki izza početka svoje sedanje ofenzive proti vzhodu napredovali povprečno za 15 do 20 kilometrov, so se pomaknili v neposredno bližino mesta Soissons, se polastili večjega dela železnice, ki veže to mesto s Chateau Thierryjem, zasedli Chateau Thierry, potisnili nemške čete do 12 km proti severu od tega mesta in povzročili, da so šli Nemci nazaj na Marne severni breg, kjer Francozi pritiskajo nanje z zapada, od Chateau Thierryja sem. Ozemlje, ki ga imajo Nemci v posesti južno od reke Aisne, ima obliko trapeza, čigar blizu 50 km dolga osnovnica je dolina reke Aisne, krajša kakih 20 km dolga paralela pa dolina reke Marne, dočim tvorita stranici velika cesta Soissons - Chateau Thierry (30 km) na zapadu, črta Chailillon - Reims (25 km) pa na vzhodu.

Berolin, 24. julija. Wolffov urad poroča: Armada generalobrista von Böhna je dne 23. julija popoldne poročala glavnemu stanu o uspešni zavrnitvi velikega sovražnega napada to - le: Po nekako enourni strelski pripravi v najhujšem bojnem ognju je prešel sovražnik na cel zapadni fronti armade v nov enotni napad. S podporo močnejših delov armade, ki so se napadli zamorci in Amerikanci, spremljani od številnih bojnih enot. Na cel frontu smo zavrnili večkrat ponovljene napade sovražnika deloma pred pozicijami, deloma v pozicijah samih, deloma v protinapadu. Enotni veliki sovražni napad tekom popoldneva se je odločil sovražniku v slabo. Delni boji se še nadaljujejo.

Berolin, 24. julija. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Kotlina pri Loisyju (5 km južno od Soissons) se je izpremenila v ve-

... Iz teh malih začetkov, ki jih je nam pokazalo »Češko vlastensko divadlo« je vzrastla današnja mogočnaga zgradba Narodnega divadla. Skoraj celo stoletje je bilo potrebno, predno se je uresničila želja V. Thama: O, ko bi imeli svoje stalno gledališče. Tham je umrl v bedi in mnogi za njim so hodili težka pota za istim ciljem. In mnogi so omagali, mnogi so padli. Toda ljudje lahko padejo - a misel zmaga. L. 1780., ko se je začela češko gledališče, je bilo v Pragi par »vlastencev«, imeli so eno edino kavarno, bili so to po večini ubožni ljudje, dijak, pisatelji, umetniki - in iz te pešice ljudi je vzrastle do danes šestmilijski narod, ki je med najzavednejšimi in najkulturnejšimi narodi v Evropi. Tudi mi smo postali iz malih začetkov, a spomin na te čase nas vodi naprej in tudi mi se bližamo svojemu narodnemu gledališču.

Zvečer tega dne je bila »Dubrovniška Trilogija«. V korist ljubljanskega slov. gledališča. Razume se, da je bilo gledališče razprodano - posebno leže so bile polne. Ker je policija zapretila, da bi zaprla »Nar. divadlo«, če bi prišlo v njem do kakih manifestacij, je prešla vsa predstava mirno in dostojno. Navadili smo se molčati in pustimo, da govore dejanja.

Praga, koncem junija.

Dr. I. L.

ukansko pokopališče sovražnih napadalnih čet. Vsak bojni dan so mogli Nemci konstatirati tu konjeniške in infanterijske čete, ki so bile pripravljene za napad ter so jih z zbranim ognjem svojih baterij prijel. Tudi 23. julija je valovil sovražnik po zavrnjenem napadu južno od Noyanta v neredu nazaj v kotlino pri Ploisyju, kjer se je hotel zbrati. Tu pa je udarjal v njegove goste napadale kolone naš uspešni ogenj ter zopet povzročil strahovito krvoprelitje. Zlasti velike izgube so imele tudi sovražne formacije tankov, na katere so stavili nasprotniki največje upanje. Na enem samem okzem odseku fronte je bilo 43 razbitih oklepnih vozov.

Bern, 24. julija. »Matin« poroča: Do 21. septembra bodo imeli Amerikanci v Evropi podrguti milijon mož, do Božiča že 2½ milijona mož, do pomladi 1919 tri milijone mož in prihodnje leto do jeseni štiri milijone mož.

London, 23. julija. (Koresp. urad.) V poslanski zbornici je izjavil parlamentarni tajnik v plovstvenem ministrstvu, odgovarjajoč na neko vprašanje, da se vozi sedaj mesec za mesecem nekako 200.000 mož ameriških čet preko Atlantskega oceana samo pod angleško kontrolo, dočim se vozi pod ameriško kontrolo še nadaljnih 100.000 mož. Jasno je, da se je vsled tega uvoz živih in drugih predmetov na Anglijo in v ententne države zmanjšal. Plovstvo pa je tako organizirano, da je uvoz živih in vojnega materiala za Anglijo in njene zaveznike zadosten.

London, 23. julija. (Koresp. ur.) Reuter poroča, da so Francozi danes popoldne zapadno od Montdidiera izvršili še en napad ter prodrli tekom ene ure na fronti 4 milj eno miljo globoko.

Berolin, 24. julija. (Koresp. urad.) »Deutsche Kriegszeitung« poroča iz Rotterdam, da presegajo ameriške izgube glasom zanesljivih ameriških poročil 80.000 mož.

Rotterdam, 24. julija. »Morningpost« piše: General Foch še ni izvršil svojega glavnega udara, marveč so sedanjí boji samo prve poskus ententne armade, doseči konec vojne.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

20. julija zvečer. Uspeh naše zmagovite protiofenzive se je že pokazal. Nemci, ki so bili silno napadeni na svojem desnem krilu in južno od Marne so bili prisiljeni se umakniti ter se vrniti preko reke. Med Aisno in Marno so ameriške čete, ki nadalje prodirajo, vrgele sovražnika nazaj. Sovražnik se žilavo brani. Dospeli smo do Ploisyja in Parcy Tignyja ter smo prodrli preko St. Remy, Blancy in Rozet - St. Albina. Bolj proti jugu drže naše čete splošno črto visoke planote Priez - severo - vzhodno od Courchampa. Med Marno in Reimsom se vrše silni boji. Francosko - angleške čete silno napadajo ter so zadele ob močen črt. Kljub litemu sovražnemu odporu smo pridobili ozemlja v gozdu pri Courtouu v dolini Ardre in pri St. Euphrasie. Število od 18. julija sem vjetih presega 20.000, nad 400 topov je ostalo v naših rokah.

22. julija zvečer. Tekom dneva so poskusili Nemci z močnimi protinapadi ustaviti naše prodiranje med Marno in Ourcqom. Francosko - ameriške čete so vzdržale vse navale ter so celo napredovale. Prodrali smo preko višin vzhodno od La Croixa in Grissolesa, zavzeli vas Epiedes ter pridobili ozemlja severo - vzhodno od gore St. Pere Med Marno in Reimsom so se odieravali hudi boji, v katerih sovražnik ni imel nobenega uspeha. Mi držimo svoje črte v gozdu Courtou in Reis. Bolj proti severu so angleške čete napredovale ter vjele 200 mož in vplenile 40 strojnih pušk. Severno od Ourcq in na fronti v Champagni močno artiljerijsko delovanje brez infanterijskih bojev.

AMERIŠKO URADNO POROČILO.

22. julija. V skupnem nastopu s Francozi smo nadaljevali svoje prodiranje, prekoračili cesto Soissons - Chateau Thierry med Ourcqom in Clignonem ter dospeli do ceste Beaupuits - Charteves. Druge ameriške enote so prekoračile Marno ter zasedle več mest, v katerih se je videla naglaca, s katero so Nemci ta mesta zapustili.

Z italijanske fronte.

NASE URADNO POROČILO.

Dunaj, 24. julija. (Kor. urad.) Na italijanski fronti nobenih pomembnih bojnih dejanj. — Na alpskem bojišču so naše vrle čete z žilavim odporom ubrezuspešile vstrajne napore sovražnika, prodreti naše črte v odseku Devoli. — Šef generalnega štaba.

K smrti italijanskega letalca majorja Baracco. Iz volnopročevalskega stana poročajo, da trdi italijansko poluradno poročilo, da je majorja Baracco ustrelil neki avstrijski infanterist, ko je plul jako nizko, in da takrat ni bilo nad Montellom nobenega avstrijskega letalca. Iz naših poročil očividcev boja nadporočnika Barwiga in pilota četovodje Maurera z italijanskim poročilo vedoma potrjeno. V bližini Colossella della Madonna sta se opazila na 1000 metrov distance dva bojna aparata, tako poroča Barwig, eno je začelo streljati, nízodlo se spuščalo. Nato smo pluli skoro paralelno. Na distanco skoro 100 metrov sem pričel streljati. Prvi strelji so zadeli letalo na strani, potem so udarili plameni iz šrambe bencina, nakar je letalo, ki je bilo en sam velik rdeč plamen, padlo na tla na Montellam pobočju pri Bavariji. Drugo letalo je odletelo.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

22. julija. Artiljerijski boji, ki so bili silnejši na prostoru Tonala, Vallare in na vzhodnih pobočjih aslaške visoke planote. Naše baterije so povzročile požare v dolini Trafol (Stilfersko sedlo), v dolini Fozi in v Brenti. Na hribu Viensu (dolina Concel), pri Moriju in na Asolou so bile sovražne patrulje z izgubami pogane v beg. Naša letala so bombardirala z dobrim učinkom železniške naprave na Mattarellu. Pri podjetju dne 19. julija na osrednjem Caventa smo vplenili en gorski top, 8 strojnih pušk, obilo municije in vsakovrstnega materiala. Na pljavskih otokih smo vplenili obilo piloniriskega orodja, katero je zapustil sovražnik.

Albanija. V loku Devolija severno Berata smo prodrli vzdolž Malesha Siloveza dalje in zavzeli višino 900. Vzhodno te višine so zasedle francoske enote višine levega brega Nolte. Na mostu Cucu so naše sprednje straže zavrnile več sovražnikovih napadov, vjele nekaj mož in vplenile nekaj strojnih pušk.

Homatije na Ruskem.

London, 24. julija. Lord Robert Cecil je izjavil, da so gospodarske razmere in življenjski pogoji v Rusiji sedaj naravnost strahoviti in da je prav lahko mogoče, da bo Rusija z nastopom zime izgubila nič manj kakor 20 milijonov mož deloma vsled mraza, deloma vsled lakote. Samo hitra intervencija zaveznikov more ustaviti to usodo.

Basel, 24. julija. Švicarski štiti poročajo iz Moskve, da je Trocki izjavil, da je na raznih delih fronte morala sovjetovih čet globoko padla in da je mnogo oddelkov prestopilo k sovražniku.

Kijev, 24. julija. Na monarhistični kongres dne 18. julija so prišli odposlanci iz Moskve in Petrograda, med njimi tudi številni poslanci dume. Prvotni program kijevskega monarhističnega kongresa, organizacija čet v Ukrajini in Rusiji, obnovitev monarhije in zopetna združitve Ukrajine z Rusijo se je vsled smrti bivšega carja močno skrcil. Tudi vsled slabotnega zdravja prestolonaslednika in zaradi nepriljubljenosti ostalih članov rodbine Romanov, ni mogoče več vztrajati v Rusiji pri ideji monarhije.

Kijev, 24. julija. V zadnji seji boljševiško - ukrajinske mirovne delegacije je prišlo do očitnega spora med Rusi in Ukrajinci. Ukrajinci so dolžili nekega člana ruske delegacije agitacije proti ukrajinski vladi. Rusi pa so mogli dokazati nevzdržljivost teh trditvev. Razpokošenje je bilo zelo razburjeno. Seja se je morala prekiniti, pogajanja pa se bodo nadaljevala. Z republiko donskih kozakov je prišlo zaradi nekaterih pokrajin do spora. Napram krimski republikli so vsi odnosi pretrgani.

Stockholm, 24. julija. Sovjetska vlada je sklenila storiti izredne korake, da garantira nedotakljivost nemških zastopnikov v Rusiji.

Curih, 24. julija. »Zürcher Nachrichten« poročajo, da so zasedle češko - slovaške čete vse važnejše postojanke ob sibirski progi in da se nahaja cela železnica v njihovih oblastih.

Stockholm, 24. julija. Socijalno - revolucionarni ruski voditelj Havnarskij, ki se mudi še nekaj dni v Stockholmu, je izjavil, da se bo za nadvlado v Rusiji nadaljeval. Boljševiki se pripravljajo, da bodo morali zapustiti Moskvo ter se hočejo v tem slučaju preseliti v Muron, majhno mesto v guberniji Vladimir, 250 milj vzhodno od Moskve.

Berolin, 24. julija. Iz Moskve poročajo: Sovjetska vlada razširja te - le izjave: Nasproti drugim poročilom je treba konstatirati, da šteje degularna armada sovjetske vlade sedaj 400.000 mož. Vest, da so litvinski strelci edina opora sovjetov, ni resnična, ker tvorijo te čete samo dvajsetsto sovjetske armade. Tudi vesti o zavzetju Irkutska in Čite s strani čeho - slovaških čet ne odgovarjajo resnici.

Stockholm, 24. julija. V Moskvi se je ustanovil velik češko - poljski urad, ki je nabiral čete za češko - slovaško armado in že odposlal mnogo Poljakov. Čehov in Rusov s francoskimi potniki listi v Vologdo. Številni poljski častniki s kapitanom Kozelskim na čelu, so bili pred odpotovanjem v Vologdo aretirani. Francoski podkonzul Le Bon je zamaž protestiral proti tej aretaciji.

New York, 23. julija. Ruski politiki so ostanovili v New Yorku ligo za obnovitev svobodne Rusije. Njih cilj je intervencija entente v Rusiji.

Helsingfors, 24. julija. Peti sovjetski kongres je sprejel zakonski načrt o državnih oblikah Rusije. Zakonski načrt proglašja Rusijo za socialistično republiko, katere najvišja oblast je kongres sovjetov. Ta kongres ima pravico izpremeniti ustavo in sklepati državne pogodbe.

Berolin, 24. julija. Ruska vlada je razširila bale to - le brezžično brzotjavo: Z ozirom na nastop angleških in francoskih čet in na udeležbo francoskih častnikov pri uporih in združbah kupljenih Čeho - Slovačkim oblastim, da ne smejo dovoliti Francozom v Rusiji potovanja od mesta do mesta in da morajo strogo nadzirati njih nastop.

Rotterdam, 24. julija. Neko londonsko poročilo prinaša besedilo pogodbe med zastopniki Anglije, Francoske in Zedinjenih držav na eni strani ter murmanske vlade na drugi strani glede skupne obrambe v murmanskem ozemlju proti prodiranju Nemcev. Kakor poroča Reuter, obsega ta pogodba določbe glede vstopa ruskih prostovoljcev v ententno armado, nadalje določbe glede ustanovitve ruske armade pod ruskim poveljstvom, pri čemur bo ententa skrbela za opremo. Anglija, Francoska in Amerika obljubljajo republikli, da bodo zagotovile prebivalstvu živila in druge potrebščine in poleg tega dale murmanski vladi na razpolago tudi finančna sredstva. Vse tri države izjavljajo, da ne zasledujejo nobenih zavojevalnih namenov. Namen pogodbe je s strani murmanske vlade, da varuje integriteto murmanskega ozemlja za veliko združeno Rusijo.

Nastop Japonske v Sibiriji.

Tokio, 23. julija. (Kor. urad.) V izredni seji je odobril državni svet pod predsedstvom cesarja vladine korake glede Sibirije. Provizorična vlada v Vladivostoku je izročila zaveznikom noto, v kateri prosi za skupen vojaški nastop. Nastop zaveznikov bo odvisen od položaja v Vzhodni Sibiriji.

Dunaj, 24. julija. Iz Moskve poročajo: Vse ruske vojne in trgovske ladje, ki leže v pristanišču v Vladivostoku, so bile od oblasti nove sirske republike zaplenjene. Mornarji so se dali brez odpora razorožiti ter so bili internirani.

Orientska fronta.

TURŠKO URADNO POROČILO.

21. julija. Vzhodno od Jordana se je posrečilo 14. julija od polkovnika Sierstadta poveljevalni konfenciji v naskoku zavzeti sovražno mostišče ob Jordanu ter dospeti s pomočjo nemške pehote na zapadni

Politične vesti.

== Vladarska dvojica na Ogrskem. Budimpešta, 23. julija. (Kor. urad.) Vlada je obvestila župana v Segedinu, da namerava v oktobru vladarska dvojica posejiti več mest, ob Tisi, tri dni se utegne muditi v Segedinu, obiskati Debrečin, Pečuh itd.

== Nemška sodba o Seidlerjevi demisiji. Glavno glasilo nemške socialne demokracije »Vorwärts« je pisalo dan pred Seidlerjevimi odstopom: Demisija vlade v sedanjem trenutku bi bila primerljiva samomoru obtoženca pred sodbo. Napraviti bi morala čim najslabši vtis, kajti pokazala bi, da si vlada nihi ne upa dobojevali boj v parlamentu. — Obtoženec je, kakor znano, samomor res izvršil na predvečer sodbe.

== Slovanske krvne žrve. Praga, 24. julija. »Venkov« poroča: Poslanec Rydlo je stavil ministrskemu predsedniku, domobranskemu ministru in notranjemu ministru vprašanje o razmerju ranjenih v vseh avstrijskih deželah. Izjavil je, da odpade glasom poročil o vojnih poškodovanih z dne 19. avgusta 1917 na Češko 44.983 slučaje, na Dunaj 5781, na Nižje Avstrijo 5947, na Gorenje Avstrijo 5785, na Solno-graško 1185. Po prebivalstvu Češke pride z največjimi krvnimi žrtvami Galicija s 35.014 in Moravska s 14.197 ter Slezija s 4908. Iz teh števil izhaja, da so prinesle Češka in druge slovanske dežele največje krvne žrtve. Zato vpraša merodajne oblasti, ali se sme češki narod, ki prinesel toliko strašnih krvnih žrtv, še nadalje politično in gospodarsko zatirati?

== Poslanec Dobernig umrl. Celovec, 24. julija. Državni poslanec Josip Dobernig je danes popoldne ob 5. tu umrl. Pogreb se vrši v soboto 27. t. m. ob pol 4. popoldne. — Josip Dobernig je bil rojen 10. septembra 1862 v Bajcih na Koroskem kot sin šolskega sluga. Oče in mati sta mu bila Slovenca in tu mladi Dobernig se je zavedal svoje narodnosti. Šel je po svojih gimnazijskih študijah, ko se je posvetil žurnalistiki in je bil sprejet leta 1881. kot urednik uradne »Triester Zeitung«, je predsedal in postal Nemec. Od leta 1886. do 1907. je bil lastnik celovških »Freie Stimmen«. V državni zbor je bil izvoljen leta 1895. kot poslanec za Celovec. Iz njegovega državnozbornskega delovanja je omeniti, da je bil član in od leta 1911. tudi načelnik železniškega sveta in je igral ves čas svojega državnozbornskega delovanja veliko vlogo v nemškem Nationalverbandu, v katerem je prevzel po odstopu poslanca dr. Grossa tudi mesto načelnika. V delegaciji je bil izvoljen prvič leta 1897. in pozneje pri vseh volitvah od leta 1900 do 1912. Leta 1911. je bil Dobernig izvoljen za predsednika avstrijske delegacije. Od leta 1910. je bil tudi načelnik vojnega odseka. Da je bil Dobernig ves čas svojega političnega delovanja vedno velik zagovornik nemškonalonjalnih tendenc in velik zaščitnik nemških zavojalnih društev, zlasti Südmarke, katere predsednik je bil do pred nekoliko tedni, je samo osebi umevno. Dobernig je od nekdaj posvečal vso svojo pozornost vsakemu najmanjšemu gibanju med Slovenci, zahajal je v slovanske dežele, obiskoval Trst, Primorje in Gorico in se zanimal splošno za vse gospodarsko in politično življenje v teh pokrajinah. Od nekdaj je razumel pomen našega naroda kot lastnika severne jadranske obale in bil je prvi, ki je široko nemško javnost vedno znova opozarjal na »jugoslovansko nevarnost«. Neprestano do zadnjih dni je posvečal svoje moči študiju jugoslovanskega gibanja. Njegov načrt je bil tudi, da naj se približajo alpski Nemci zlasti Hrvatoma ter naj z njih pomočjo potisnejo slovenski deli jugoslovanskega naroda v ozadje. Z Dobernigom so izgubili Nemci gotovo enega svojih najmočnejših mož. Slovenska mati je dala Nemcem odličnega voditelja, ki je nam povzročil mnogo narodne škode. Osebo je bil pokojni Dobernig simpatičen človek in mož poštenjak ter se je v tem oziru blagodejno razlikoval od mnogih nemških voditeljev.

== Vest o odstopu hrvaškega bana. Iz Budimpešte se širijo vesti o predloženem odstopu bana. Današnja »Neue freie Presse« pa je izvedela iz merodajnih krogov, da o kakšni banski krizi na Hrvaškem ni govora.

== Czernin na oddihu. Dunaj, 25. julija. Bivši zunanji minister grof Czernin se je odpeljal včeraj v Aussee.

== Ogrska zbornica. Včerajšnja seja ogrske zbornice se je bvala s poročilom finančnega odseka o zakonskih predlogih glede davka na sol in na premoget s predlogo o davku na vojni dobiček avstro-ogrsko banke. Honvedski minister je predložil dopolnilo k zakonu o vojaških preskrbninah. Nato je bila volina reforma v tretjem branju sprejeta. Prihodnja seja v torek 30. t. m.

== Minister za prehrano dr. Paul v Berlinu. Dunaj, 24. julija. (Kor. ur.) Minister za ljudsko prehrano dr. Paul je včeraj odpotoval v Berlin.

== Aretiran tržaški odvetnik. Trst, 25. julija. Odvetnik dr. Pavento je bil aretiran ter izročen vojaški oblasti. Dolge ga političnih mahinacij.

== Anektirani Romuni. Iz Črnovic poročajo, da so poslali prebivalci doline Zlate Bistrice, ki je prešla v bucareškem miru na monarhijo, kabinetni pisarni prošnjo, v kateri izrekajo željo, da naj se te pokrajine ne priključijo Ogrski, marveč Bukovini.

== Italija in Avstrija. Chiaso, 22. julija. (Kor. ur.) Socialistični, klerikalni in Giolittijevi listi so se vzdržali komentarja ekspozicije grofa Buriana. So-trudnik milanske »Perseverance« kritizira ekspozicijo, v kolikor zadeva nedotakljivost pokrajin Avstro-Ogrske. On pravi, da je bil grof Burian znanji ml-

ster v onem času, ko se je za časa nevtalnosti Italije ponudil Italiji Trentin in črta ob Soči. Če označuje danes ne samo Trst, marveč tudi Trident kot nedotakljivo posest Habsburžanov, potem je dokazano, da ni dana niti iz daleka možnost sporazuma z Avstro-Ogrsko in da se mora vojna nadaljevati tako dolgo, da bo monarhija poražena in vključena. Monarhija je v tej vojni dosegla velikanske uspehe, tako likvidacijo vojaške in politične moči Rusije, najbrže absorbiranje velikega dela Poljske, aneksijo važnih romunskih teritorijev visokega strateškega pomena ter podjarmljenje Srbije in Črne gore. Sedaj bi Avstrija rada končala vojno, ne da bi na zapadu kaj izgubila in ne da bi prepustila Italiji tudi le ped zemlje. Tak mir odklanjajo Italijani kar najodločneje ter hočejo imeti svoje naravne meje in hočejo osvoboditi svoje podjarmljene brate ter rešiti jadransko vprašanje.

== Iz predzgodovinske romunske vojne. Romunski vladni list »Jasul« poroča iz predzgodovine romunske vojne, da je bila romunska vojna napoved sestavljena in poslana na Dunaj že dolgo pred izbruhom vojne. List pravi, da je izvedel, kako so si mislili merodajni moške položaj v slučaju, da bi se bil kronski svet izrekel proti vojni. List piše: Sklepi kronskega sveta so bili že 14 dni poprej od Bratianove vlade z onimi strankami, ki so bile za vojno proti centralnim državam, sestavljeni. Iz tega sklepa list, da si je vlada lastila pravice, ki so imele za posledico nesrečo dežele in ki bodo tvorile glavne točke obtožbe proti Bratianu in njegovim pripadnikom.

== Rusko-finska mirovna pogajanja. Kakor poročajo iz Stockholma, se bodo vršila na predlog Rusov rusko-finska pogajanja v Berlinu.

== Vojaška in poljedelska službena dožnost na Finskem. Iz Helsingforsa poročajo, da je finski deželni zbor v drugem branju soglasno sprejel zakon o splošni službeni dolžnosti, glasom katere je vsak moški in vsaka ženska med 19 in 55 letom dolžna prevzeti dela za pospešitev poljedelstva ali pa obrambo domovine.

== Ruski socialist Rubakin Leninu. Boljševiški list »Pravda« poroča o usmrtnosti ruskega carja ter pravi: »Popi, ki so molili za njegovo zdravje, ga z molitvami niso mogli obuditi v življenje.« To je cinizem, ki ga ne bi smel zagrešiti nihče, kdor hoče biti človek. Ob tej priliki naj posnamemo študijo, ki jo je Rubakin v švicarski »Internationale Rundschau« napisal o osebi Leninovi. Pravi o njem, da njegov strastni fanatizem izključuje vsako toleranco. Ves tidi v strašnem načelu buržoazije in imperijalizma, da cilj poveljuje sredstva. »Tovariši Lenin, drug moj v boju za idejo, za vas je vse romantika, naivnost, glupost, meščanstvo. Toda uprav s tem, da se anomalno vedete napram človečanski ljubezni kot meri vsake svete in velike reči, zadajate smrtne udarce božanstvu, katerega služite... Ubijate, tovariši, ne le ljudi, ampak ubijate simpatije v srcih vskega človeštva, katerega pogled se sedaj obrača na vas, ubijate ne samo simpatije do vaše osebe, ampak tudi do stvari, kateri stanovitno in odkrito služite. Nad Leninom kakor nad stvarjo, kateri služite, visi v sredi njegove etike grozna nevarnost, da se uresničenje gesla o preporodu človeštva potisne v neskončno daljavo. Politika, ki se je oprla na načelo leninovskega sovražstva, je popolnoma izgubila simpatije milijonov ljudi. Prišel je skrajni čas, da se poruši geslo »svetega sovražstva« in »razredne« ljubezni do bližnjega. Kar zmoro militarizem, ki mu ni nič za ljubezen, katera ne pozna razredov in stanov, tega ne sme storiti socialist; zakaj on je pravi prijatelj človeštva, je bojevnik za bodočnost, ki je — s stališča vseh delajočih mas na zemlji — sveta v svoji pravi ljubezni...«

== Gospodarska vojna entente. »Times« poročajo iz Washingtona, da so v Ameriki zelo slabo sprejeli izjavo Lorda Cecilja o gospodarski politiki entente po vojni in o izključitvi Nemčije od surovinskega svetovnega trga. Listi dvomijo, da bo mogoče izvesti tak načrt, ker bi taka politika povzročila nove vojne. Nekateri listi vidijo v tem samo sredstvo prisiliti Nemčijo k pristopu v zvezo narodov.

== Mirovno gibanje na Anglaškem. »Times« pišejo v članku o angliških novih volitvah, ki jih je pričakovati novembra ali decembra, med drugim tudi tole: Že sedaj je opaziti, da razvija majhna skupina, ki je mnenja, da more doseči Anglija tudi brez nadaljnjih bojov dober mir in da je mogoče doseči ideal zveze narodov tudi brez zmag, mrzlično delovanje. Pacifistični listi apelirajo teden za tednom na kandidate ter pozivljajo na darovanje za pacifistično propagando. Velik del kandidatov reforme delavske stranke je pacifističen. Pa tudi v drugih strankah je najti bolj ali manj prikrita pristaše te smeri. Celotno vlado je »več mož, katerih trud za narodno stvar ni vzvišen nad vsak dvom. Treba je biti pozoren na posledice volitev, pri katerih bi taka stremilnost prila tudi le deloma na površje. S tem bi se vojna resnično močno podaljšala in ljudstvo bi sedaj, ko se obrača vojna na boljše, izgubilo zaupanje.

Spominjajte se političnih preganjancev

Prispevke pošiljajte na:
dr. Viktora Sušnika, pisarna
dr. Trillerja, Dalmatinova ul. št. 7.

Dopis tržaške gospodinjne.

Čujte in strmite! V italijanskem gledališču pred mnogobrojnimi italijanskimi občinstvom pela se je večer za večerom opera v hrvaškem jeziku; pel se je »Zrinjski«, pela se »Prodana nevesta«, in Trst se ni razrušil, trdno stoji, kakor stoji tudi gledališče, kjer je gostoval hrvaška opera iz kraljevega Zagreba. Kdo bi si bil upal sanjati, kje celo misliti kaj takega pred vojno! Da, da, mnogo razočaranj, mnogo presenečenj, solza in bridkosti nam je prinesla ta strašna vojna, a odprla je tudi narodom oči. Spoznali smo tu doli Italijani in mi, da je tisto sporno jabolko metal med ne in nas oni tretji, ki je hotel imeti od našega spora svoji dobiček. In oni, kakor mi smo se dali premočiti; grizli in klali smo se med seboj, da se je veselili oni tretji.

Odsej bode moralo biti drugače, pravijo oni: seveda ne LAVORATORCI in ne LECCAPATTINI, ampak oni drugi, s katerimi smo živeli v najhujšem sovražstvu. LAVORATORCI so zroli afa-risti, obračajo se po vetru, ki baš piha in sama komedija je ona polemika med Pitonijem in Puecherjem: »v Pragoc in »ne v Pragoc«. Na tržaške socialiste, vemo, koliko se smemo zanašati. — Leccapattini ali stranka okoli »Gaz-zette« ni bila in ni prikljubljena ter ima le pičlo število pristavev. — Oni tretji so se vedno v največjem številu, a ker nimajo svojega glasila, morajo segati po »LAVORATORCI«, dasi se jim gabi ono lizanje in klečeplazenje pred vlado, katero kaže ta, socialistični list ob vsaki priliki. Te bi se bilo rado našun-talo proti nam, ko je bil v Trstu načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korosec, in tudi sedaj se jih je hotelo vprašati za nastop proti hrvaški operi. Ali oni so se zmordovali in so bili lepo tihi in mirni, ko smo mi sprejemali in spremljali našega Koroseca in za hrvaško opero so se navduševali.

Ko grem po trgu Sv. Ivana, se vsakokrat nehoti ozrem v ono stran, kjer je sedel tako nonsalantno, zrl na mimoidoče tako dobrohotno in hladno-krvno veliki mojster Verdi. Na njegovem mestu se šopiri sedaj palma; če se mene vsakokrat zaboli srce, ko se ozrem na ono mesto, morete si misliti, kaj čutijo se le Italijani — oni tretji ne LAVORATORCI in ne LECCAPATTINI. Ko sem takrat videla, kaj je iz lepega umotvora napravil zbesneli vandali-zem, ko sem videla spomenik raztol-čen, zamazan, kakor bi bil baš od kriv, da so nam Italijani napovedali vojno, tedaj — le recite mi solzarica — kajti v resnici so me zalile solze. Estetično čuteči ljudje so potem ostrunjeni kip dali zabiti s plankami, dokler ga niso odstranili. Grem tako-le včas po tržaških ulicah pa mi prihaja na misel, dali res bi ne mogli Italijani in mi živeti mirno drug poleg drugega. Po še tako pregrešno sem mislila zadnjič: zakaj bi ne n. pr. na tem trgu postavili spomenik Verdiju na onem Gregorčiču; tam popet Petranci ali Carducci, tu pa Prešernu! Ali bi bilo to res tako strašno? Saj bi ne stopili ti duševni velikani še svojih stoletj in bi se ne sprli. Ali to so le sanje in ostanejo menda tudi, saj vidimo, kako sta si »Edinost« in »LAVORATORCI« v laseh že radi tega, ker prva hoče, da je pri hr. operah več Slovanov, drugi pa da je več Italijanov. Potem trdi »Edinost«, da se bori »LAVORATORCI« samo proti slovenskemu nacionalizmu, a »L.« je zavrača s smehom, češ proti nemškemu, italijanskemu ali turškemu nacio-nalizmu se ne more boriti, ker tak nacio-nalizem ni tem krajem nevaren. (Ne vem, ali se samo delajo ali res ver-rujejo, da jim Nemec tu ni nevaren.) »LAVORATORCI« je sedaj res jako razšir-jen, ker, kakor sem rekla, nimajo Ita-lijani drugega glasila, a meni se zdi, da kot politični list ni vreden, da se na dolgo z njim polemizira in celo ta-ko, da prinaša radi njega celo »Edi-nost« samo italijanske članke. To je strankni list, ki varuje le interese stranke, še bolj pa svoje in svojih voditeljev.

Tržaško aprovizacijo, ki je niemu in njegovim voditeljem prav blizo, vedno zagovarja in poveličuje, ker je baše to rešilo ljudstvo trgovcev oderu-hov. Prišlo pa je pri nas sedaj za pro-vizacijo tako daleč, da bi vsi poginili, če bi čakali, da živimo ob tem, kar nam daje ona. Trgovcem — oderuhov sedaj skoro da ni več, zato se pa peča z oderuštvom že vsaka ženska. »Gorje, če bi ne bilo oderuhov!« mi je vzklil-nil oni dan nekdo. »Vsak nima pogu-ma, da se odpravi iskat po svetu živil, zato moramo oderuhe — blagoslovlja-ti.« In res ne dobite tu niti postrežnice, niti služkinje za noben denar, ker vse so se lotile tega posla, dasi je taka te-žava s potnimi listi, a oni si že vedo pomagati. Nadalje imajo primeroma vi-soke denarne podpore, službe v vojaštvu, tako, da smo primorane me ma-tere in gospodinjne opravljati same vsa mnogovrstna in najnižja dela. Pravilo, da je tako delo zdravo, da krepi mišice in baše tudi živce, samo bojim se, da se ne zdobše še kosti, ker drugega ni nas več nego kosti in koža. Smejati sem se morala danes neki priprosti ženski v tramvaju, ki je dejala: »Sedaj nam že tehtajo vse na grame, kakor v lekarni.« In druga: »Kako se pa to sliši, če se glasi, da nam dajo 150 gra-mov kaše in 150 gramov jecmena! Sa-perlot, si mislilo na deželi, to se Trža-čanom godi imenitno! Mi pa vemo, da 150 gramov kaše in 150 gramov jecme-na je že za site žolode za dva dni pre-malo, kaj še le za lačne in za vse te-den!« Pa vam tržaški listi prinašajo vsako nedeljo dolge litanije vseh do-brot, katere dobimo prihodni teden. Me uboge gospodinjne pa znamo, da razven one kašice in onega z jecmena pa ene-ga jajčka vse drugo je nič — sol, kis, marmelada, izkazuje za to in za ono. O ribah se n. pr. piše v listih vsak dan, a do sedaj, ne vem niti, kakašno barvo imajo te tržaške ribe; kajti četudi imo-mo izkazuje že skoro tri mesece, do sedaj in še dolgo ne bo moja na vrsti. O mesu sme govoriti samo masa — revnejši sloji — kajti mi buržoaziji, kakor nam pravijo socialisti, si ne moremo privoščiti koščka mesa, ker nas stane 22, 24, 26 in celo 32 kron! Sploh se v tej vojni podpira premalo naš srednji stan, uradniki in naši otroci pa naj poginemo! Seveda, masa zna

razsajati in mase jih je strah, kaj na bomo mi — strahopetneži!

Medtem so nam tržaški listi pri-nesli veselo vest, da nam bo v tem tednu aprovizacija delila — mineralno vodo in sicer pričenši danes — v po-nedeljek. ¼ kg testenin na osebo po-dobimo še le od četrtka dalje, tako si do četrtka vsaj lahko izpiramo žolodec z mineralno vodo. Drugega v tem tednu ni, razven ¼ oblitane marmelade in enega jajčka. A Tržacani, ki so včasih razsajali za vsako malenkost, molče in trpe, nekateri pravijo, da ni sploh moči več, da bi protestirali. Pa vsaj za norce naj bi nas ne imeli; če nimajo nič, naj si obdrže še mineralno vodo. — Naše kraško zaledje nima niti toli-ko, da bi prehranilo svoje prebivalce, tako moramo mi Tržacani daleč tja ven iskat živil, če nečemo poginiti. In še ne bo vojne konca, seveda, »vladame se ne mudic, pravijo naši ljudje. Ti, ki imajo vladno krmilo v rokah, nimajo niti izkaznic, niti jim ni treba stati in čakati v vrstah; ko bi oni poskusili to, kar poskušamo mi samo teden dni, pa bi imeli — mir. —

Včas se zamislim, kako bo neki takrat, ko bo mir. Ne morem si pred-stavljati, da bi šla n. pr. v prodajalno pa bi kupila, kar bi hotela. Ali si mo-rete Vi še to predstavljati? Skoro, skoro, da sem začela malce upati na bližnji mir. Saj so nemški državni ki-žavili, da so pripravili pogajati se, žal le, da niso tudi stavili kakih kon-kretnih predlogov. Počasi že pride tu-di do tega, kaj ne, samo da bi ententa ne bila tako trmasta. Seveda lahko je njej; njenim državljanom baje se ne dajejo mineralnih vod mesto tehni- jedi.

Prihodnjič g. urednik, morebiti kaj bolj veselega! Pošiljam vam lepe, ju-goslovanske pozdrave.

Mar. B.

Vesti iz primorskih dežel.

Iz primorske sodne službe. Prvi državni pravdnik Makso Cerne v Rovinju je imenovan za prvega držav-nega pravdnika v Pulju.

Odvetniški izpit sta napravila pred tržaškimi višjim deželnim sodiščem odvetniška kandidata dr. Leopold Bošt-jančič in dr. Janko Olip.

K preselitvi gorških učiteljskih v Gorico poroča »Edinost« pristojne strani naslednje: Obe učiteljski se pač res vrnete v Gorico, kjer se prične pouk prihodnje šolske leto. Zato se odpravijo tudi zaposlovalni tečaj v Trstu, toda ne naenkrat, temveč po-stopno, tako da bodo mogli vsi gojen-ci obeh spolkov, ki so bili v pravkar poteklem šolskem letu v Trstu na učiteljskih zaposlovalnih tečajih, v Trstu dokončati svoje nauke. S prihod-njim letom se opusti prvi letnik in se opusti drugi, potem tretji in končno še zadnji letnik. Tako prenehajo ti zapo-slovalni tečaji v Trstu. Poskrbljeno pa je torej, da naša tržaška mladina, ki se je posvetila učiteljskim študijam, dokonča te študije v Trstu. Prepričani smo, da i gojenci i starši sprejmejo to obvestilo z zadovoljstvom.

Pomanjkanje vode v Trstu. Zad-nji čas so nastale težave v preskrbi Trsta z vodo, katere treba nemudoma odpraviti z ozirom na poletje in legar. Tozadevno se je vršil na namestništvu pogovor, na katerem se je poudarjala potreba, da se nabavi za obrat črpalni-ce v Zavrlihu potrebna količina bencina ter se tako količina vode, ki jo dobiva mesto, zviša na 20.000 kubičnih metrov (20 milijonov litrov), torej za 3500 ku-bičnih metrov več nego v normalnih časih. Prebivalstvo premalo varčuje z vodo. — Treba pa vpoštevati tudi, da je bilo tekom vojne prepovedano oddajati perilo iz mesta pericam v okoli-ci v pranje. Vse perilo se mora prati doma in za to je treba seveda mnogo vodo.

Iz Podgorja v Istri nam pišejo: Direkcija drž. žel. je končno vendar spregledala, da so razmere na naši postaji postale nevzdržne in nam je vzela dosedanjega postajenačelnika Potrato. Dokler je bil on tu je bilo kreganje in sramotenje ljudi in delav-cov na dnevnem redu, zdaj pa, odkar je stran, je vse mirno in vse zadovolj-no. Niti ene žal besede se ne sliši. Ta-ko je prav!

Ustrelil se je v Zagrebu v ponedel-jek nadporočnik 97. pešpolka Ferdi-nand Terkuč. Našli so pri njem večjo svoto denarja, tudi zlatega. Mi poznamo dra Ferdinand Terkuča, no-tarja v Kanalu, ki je nadporočnik pri 97. pešpolku, in vemo, da se je nahajal v Zagrebu. Samomorilec je najbrže identičen z njim. Vzrok samomora ni znan.

Oficirske zabave in lakota v Spli-tu. »Narodni List« poroča iz Splita: Čuden slučaj! Večkrat, ko je naše me-sto brez kruha, se vrši v oficirski me-naži koncert z večerjo. Tako se je tudi te dni vršil vojaški koncert z večerjo, ki se je pričel ob 7. uri in je trajal do 2. po polnoči. Tudi prepevali so in klaci na vse grlo »Hoch«. Ko so godei nehali svirati, so pa člani družbe pri-šli za instrumente in svirali vsak po svoje, kakor je kdo znal. Prebivalcem v okolici to ni moglo biti baš po volji, ker namesto, da bi lačni počivali, so morali na oknih presteževati zvezde in čakati, kdaj konča ta krasni koncert. Prisostvoval je koncertu tudi občinski upravitelj g. Sporn. Mislimo, da je zad-nji čas, da se neha s takimi koncerti, ki izjaviavo prebivalstvo v sedanjih skraj-no težkih prehranjevalnih razmerah.

Kako umira dalmatinska učitelji-ca. Pred kratkim je umrla v Makarski 81 let stara vpokojena učiteljica Roza Puović. Vpokojena je bila pred 30. leti s pokojnino 400 K na leto. Sedaj v ča-su vojne je trpela lakoto. Pomagali so jej s hrano iz ljudske kuhinje.

105leten mož obsojen na smrt. V umobolnici v Šibeniku je umrl te dni neki 106 let stari gospod. Njegov sin je bil začetkom vojne ustreljen po pre-knem sodu. Oče je izrekel nekaj besed, katere se je v onem času smatralo za veleizdajalske, in 103 leta stari mož je bil obsojen na smrt na vislicah. Sodba se ni izvršila, marveč je bil stari po-miloščen na 15letno ječo. Zblaznel je in te dni ga je smrt rešila vojnega tr-penja.

Dnevne vesti.

— »Bosna izumira«. Iz Metlike nam pišejo: V 164. šte. »Slovenskega Naroda« čitamo notico, ki govori, da pride v Bosni na 12.800 oseb en zdrav-nik, dočim ima na Dunaju že 555 oseb enega zdravnika. Res so razmere v Bosni žalostne — toda čemu bi hodili tako daleč, ako se hočemo prepričati o skrajni in lahkomiselni zanikarnosti poklicnih oblasti in oblastnikov, kako se igrajo z zdravjem našega ljudstva! Pogledite le v Belo Krajino in v njeno središče, v Metliko, kjer ni po smrti dr. Weibla (od 19. marca t. l.) za 45.000 do 50.000 prebivalcev našega zdrav-stvenega okrožja — nobenega zdravnika! Vidite torej, da smo daleč pred Bosno in še veliko dalje pred Dunajem, morda vsaj v tem po-gledu prvi v Avstriji! In to po zaslu-gi našega zdravstvenega zastopa in po zaslugi slavnega deželnega odbora — ki naj oba impetj vrag vzame! — Ko je dr. Weibl umrl, je deželni odbor ta-ko razpisal službo okrožnega zdrav-nika v Metliki. Med prošili sta bila tudi naš domaćin dr. Črnič in bivši kostanjevski zdravnik dr. Kučera, ki sta oba sedaj v vojaški službi. Dr. Č. je bil ves čas od začetka vojne do zad-njega pol leta na fronti. Vsa daljina in bližnja naša okolica se je razveselila, ko se je razvedelo, da želi priti med svoj narod za zdravnika zopet doma-čin, ki pozna ljudstvo, njegov jezik, njegove nadloge in težave in ki ima ljudstvo do njega zaupanje, kar je za trudopolno delovanje »zdravnikovo od-ločilne važnosti. Vrhunega je treba po-dariti tudi moralno stran pridobitve domaćina dr. Č. Iz skromnih in težavnih razmer se je z lastno prid-nostjo in s podporami najbližjih svoi-cov prebil skozi vsa leta študija, pre-magal vse težave, dosegel doktorat in si pridobil dober glas v zdravniškem svetu. In sedaj prihaja kot tolažnik in prijatelj trpečih svojih belih rojakov v rojstni kraj, da vso svojo znanost in spretnost žrtvuje svojemu ljudstvu! Opravičeno bi lahko starši kazali nanj in govorili svoji udeči se deci: »Po-gledite ga! tudi on je bil vam enak!« A trdna volja je premagala vse zapreke. Danes je naš zdravnik! Tudi vi vztra-jajte, da boste kdaj njemu enaki! In končno — kar je pa v danih razme-rah glavno — bi se dosegla za dr. Č. opro-stitev, in danes bi 45.000 do 50.000 ljudi imelo že svojega zdravnika. Vsi ti raz-logi so napotili vse župane našega okrožja, da so podpisali prošnjo na de-želni odbor, naj imenuje za našega no-vega zdravnika domaćina dr. Č. Proš-njo je podpisal tudi lovkiški župan Mi-heličič, deželni poslanec Šusteršiče-ve barve. V Ljubljano je šla deputaci-ja županov na deželni odbor, kjer je govorila za dr. Č. V tej deputaciji je bil tudi Miheličič! In dež. odbornik dr. Zajc je deputaciji obhujal, da ni nobenega vzroka, da bi deželni odbor ne bil za imenovanje dr. Č. Načelnik zdravstvenega zastopa, bivši naš žu-pan Jutraž, mož strupeno - liberal-nega jezika, danes na tretji po številu metliških Šusteršičancev, je dal žu-panu Fleišmanu in lekarničarju Wach-ti besedo in r. o. k. da bo zdravste-vni zastop odločil za dr. Č. — Kaj se zgodi? Na seji zdravstvenega zastopa sta govorila za dr. Č. zastopnik Me-tlike Golja in župan radoviški Krama-rič, proti sta govorila mož - beseda Miheličič, ki je pismeno in ustno prošil za dr. Č. in župan semški Plut. Razmerje glasov torej 2:2. In odločil je Jutraž — mož - beseda, kakor je — proti dr. Č. In ker je tudi dr. Zajc pozabil dano besedo, je bil ime-novan dr. Kučera, ki se pa je sedaj — kakor čujemo — zahvalil za službo! Ljudje so se razjarjeno izpraševali, kako je tako figa - možvo ob tako važ-nem vprašanju ljudskega zdravja sploh mogode? No, kdor pozna moralno kva-leteto glave, ta se ni čudil takemu »moštvu« nadporočnikov! Žalostno pa je de-istvo, da je danes do 50.000 ljudi brez zdravnika, ker je pešica »mož« požrla dano besedo! Ti »možje« se igrajo z ljudskim zdravjem, zato je umevno, da je nevolja proti njim splošna. Imeli smo koze, sedaj se širi griza — ba-je je še do 400 slučajev — a mi smo po zaslugi teh »prijateljev ljudstva« brez zdravnika! Ali se naj zaradi ljudi ta-kih značajev okuži vsa Bela Krajina s sosednjim Hrvaško in z Zumberkom vred? Ali ni dovolj drugega gorja? Ali smo res na milost in nemilost pre-puščeni izdajalcem ljudskih koristi? Kaj pa deželni zdravstveni svet — ali je tudi temu vse eno, ako počepamo, kakor muhe? Pozivljamo ga, naj ukre-ne nemudoma vse potrebno, da dobimo zdravnika dr. Črniča! Pozivljamo tudi svojega državnega poslanca profesorja J. a. r. c. naj stori vse, da pride na-še ubogo ljudstvo do svoje pravice! »Možje« pa, ki so pripravili našemu ljudstvu položaj, kateri se lahko razvi-je do prave katastrofe, dobijo plačilo ob prvih prihodnjih volitvah, ko stopi-jo pred — ljudsko poroto!

— Poročilo o seji »Krajskega de-želnega društva c. kr. avstrijskega za-klada za vojaške vdove in sirote«. Dne 27. junija t. l. se je vršila seja delavne-ga odbora pod predsedstvom društve-nega predsednika grofa Attensa. Skle-nilo se je podpisati 50.000 K osmega vojnega posoilja, pod gotovimi pogoji ustanoviti mesta za vojne sirote v si-rotiščih in izdati plačilne listke v prid društva; rešilo se je tudi več prošnji za podpore.

— Truplo pokojnega Frana Sto-parja, ki je vtonil 17. t. m. se je našlo včeraj v Mednu pri Medvodah, v kraju, ki je tako ugajal rajniku. Se mrtev se je mudil tam, kamor je najrajši zaha-jal. Pokojniku v spomin nam pošila eden njegovih prijateljev sledeče vrsti-ce: Ob pogledu na Tvoje mrto obličje so se nam iznova odprle rane, ki nam jih je zadala nenadna ločitve. Ob odpr-temu grobu ne žaluje samo Tvoja lju-bljena žena in sinček, ne pogrešajo Te samo starši, za katere si skrbel z vzor-no sinovsko ljubeznijo, ne kličejo Te samo bratje in sestre, katerih največji ponos si bil, ne samo Ti, ampak vsi, ki smo Te poznali, vemo, da nam je smrt iztrgala kožo, vzornega in družinske-m in družabnem življenju, neumornega v delu in vedno prvega tam, kjer je bila potrebna pomoč. Zakaj si tako hitro odšel od nas? Saj vendar ni bilo treba

Šele smrti, da smo spoznali, kaj si nam Ti in kako Te ljubimo! Danes se Ti pripravljamo Tvoje novo domovanje. Brezmejna je naša bol, da Ti ne moremo vrziti življenja, a — France — dvoje Ti je zagotovljeno: pokoj v domači zemlji — v naših srcih pa neizbrisani spomin!

— Upravičena pritožba. Iz občinstva nam pišejo: Krompir, fižol, klas, arestantov in deželni odbor, strazi na Kodeljevo vojaštvo madžarskega asistentnega bataliona. Nemotno rast krompirja pa strazi vojak tako brezobzirno, da zahtevamo sosed Kodeljevo: štacijsko poveljstvo mora takoj podučiti komando bataliona, ki kampira v epidemijski bolnici, kako naj postopa infanteristi na strazi krompirja in fižola. Ti vojak strazi namreč sedaj skoro vsako noč. V soboto ponoči je bilo oddanih kar 10 strel, v ponedeljek 2 in večer zopet. Je vse lvala vredna tak skrb. Arestanti bodo hvaležni batalionu teh vojakov, da so jim rešili krompir, hvaležni pa jim niso okoličani. Ne, ker ne morejo krasti, temveč, ker morajo živeti v večni nevarnosti, kar gotovo ni naloga asistentnega bataliona. Naj asistira batalion obstoji državi s streljanjem, nemotni rasti arestantovskega krompirja pa naj asistira za enkrat brez strelov, lepo mirno in dostojno, kot so lepe in mirne sedaj noči na Kodeljevi. Prebivalstvo vidi v tem brezobzirnem postopanju navaden akt sovraštva. Streljati za ljudmi kot za zajci, gotovo ni predpis avstrijske armade. Vemo, da ne bo zalegla zahteva. Pomagalo bo šele, ko bo zahteval krompir prvo nedolžno žrtev. Toda: udeležba funkcionarja vojaške oblasti in igranje godbe pri pogrebu, obžalovanje ministra ne izbrise krvavega početja in ne utolži zaostalih.

— Krompir v ljubljanski okolici. Zlasti na vzhodu Ljubljane, prekopuje že deli časa močnanski župan Oražem. Žitni zavod za to prekopavanje močnanskega mogotca prav gotovo nič ne ve, zato pa je stvar prav dobro znana policiji, ki pa Oražem seveda ne skrivi nobenezase lasu. Oražem prodaja krompir vojaštvu, ki plačuje kolikor zahteva.

— Popotniki se v lastnem interesu opozarjajo, da ne bodo imeli pri potovanju nepravil, da se s primernimi dokazili (dokumenti) lahko izkažejo kontrolnim organom. Najbolje so taka dokazila, ki so opremljena s sliko kakor tudi taka, ki dajejo popolno pojasnilo o vojaškem razmerju popotnikov.

— Prememba posesti. Ljubljanska kreditna banka je prodala pivovarno na Vrhniki g. Mirko Korencu iz Vrhnike.

— Zadušil se je šest tednov star sinček postrežnice Margaret Kavčič, ki stanuje na St. Peterski cesti. Šla je z doma in pustila dvojčke v postelji. Ko se je vrnila, je našla jednega mrtvega; v spanju se je obrnil in zadušil.

— Mestna zastavilnica ljubljanskega naznanja p. n. občinstvu, da se vrši ponedeljek, dne 29. t. m. od 3.—6. popoldne prostovoljna družba raznih predmetov v uradnih prostorih Prečna ulica 2.

— Nesreča na železnici. 81letna na Selu stanujoča begunka Marija Jevšek iz Bat na Gorškem je šla čez progo. Poštni vlak je bil sunil v stran. Reva je bila težko poškodovana in je takoj umrla.

— Vlak je povozil v Borovnici vojaška Frana Hasenzapla z Gor. Avstrijskega: odtrgal mu je desno nogo nad koleno.

— Umrl je v Spodnjem Logatcu g. Adolf Mulley, nadpoštar v pokolu in imetnik zlatega zaslužnega križca s krono v starosti 72 let. Pogreb se vrši jutri, N. v. p.!

— Z bajonetom je zabodel neki vojak soperja Stefana Višnjevskega na kolodvoru v St. Petru na Krasu, potem je pobegnil.

— Učiteljica — utopljenka. Iz Metlike nam poročajo: Pisali ste že, da je v Kolpi pri kopanju utonila naša učiteljica Marija Gabrščekova, ki so jo vojne grozote pregale iz Gorice, a ti je Bela Krajina, domačija njene matere, dala prezgodnji grob, ko je dopolnila komaj 22 let. Ta tragična smrt splošno prihipljena in simpatične slovenske mladenke je zbodila obče sočustvo. Solška mladina je ob njeni gomili bridko plakala, saj ji je bila pokojnica blaga, dobra in plemenita učiteljica. — Utopljenki so brž prihiteli na pomoč, a bilo je prepozno. Mlado življenje je zadušilo, globočina vode. O zavedni učiteljici in Jugoslovanki Gabrščekovi čitamo obširnejši nekrolog v »Učiteljskem Tovarišu«.

— Bodi ji blag spomin! — Mestno županstvo je kopanje na dotičnem kraju Kolpe strogo in pod kaznijo prepovedalo. Triglav. Slovensko Planinsko Društvo naznanja, da bo Triglavski Dom na Kredarici v nedeljo, dne 28. julija, odprt. Oskrbovan bo bolj za silo. Turistom bo na razpolago vino, mineralna voda, čaj, kava, žganje, majgičeva juha; po možnosti tudi katere prikuhe in močnatne jedi. Turist naj vzame jestvine in kruh s seboj. Oskrbovala bodeta Dom zopet zakonska Fran in Ivana Arh.

— Otroke na kmeti! Iz Maribora nam pišejo: Slovenski stariši v Mariboru in okolici, ki želite svojo slovensko-govorčeco dečo za nekaj mesecev pustiti na deželo, prijavite to takoj predniku »Društva slovenskih stalno namoščeni«. Narodni dom, Maribor, ali pa na istega naslov: Fran Voglár, c. kr. prof. Maribor, Karnerjeva št. 3. Mnogo slovenske deče se lahko najde čez počinice na deželi svoje bivališče.

— Iz Smartha pri Slov. Gradu nam pišejo: Rodoljubni nadzupnik Smarinske nadzupnije gospod Ivan Lenart je obhajal, dne 21. t. m. zlatomašniški jubilej. Tem povodom se je nabralo za slovensko šolo v Mariboru 600 K. temu je pridral gospod kanonik Slander iz Starega trga še 300 K. skupaj torej 900 K. Naj živi Bog jubilarja in vse darovalce.

— Boj straznika z vojak. Iz Maribora nam poročajo: V noči na 20. t. m. je prišlo med straznikom Jerinom in štabnim narednikom Lamprechtom ter pešcem Kerinekom pred zaprto kavarno Rupnik na Frana Joževa cesti do smrti z orožjem. Vojak, ki sta raz-

sajala, ker jima kavarne niso odprli, sta bila ranjena in, ko so drugi strazniki prihiteli, aretirana ter oddana vojaški patrulji.

— Slovence kot stavkokaz. Slovenelavce nam piše: Dne 14. t. m. je imel v Brucku ob Muri socialnodemokratski poslanec dr. Schacherl velik shod, ki je bil contra nemškemu »Volkstaggom«. Obračunal je z vsemi in imenoval »Volkstaggom« nemškonalionalno slepilo nemškega ljudstva. Govornik se je bavil tudi z nemško (dr. Mravlag) trditvijo, da je v nemških industrijskih krajih toliko Slovencev, da že svoje šole zahtevajo. Pravice do tega jim ni odrekal, trdil pa je, da je za to tam zgori toliko Slovencev in sploh Slovanov, ker so zmernejši glede mezdnih zahtev in pokorniki. Importirali so jih nemškonalionalni veleindustrijači tudi, v prvi vrsti, ker so dobrodošli stavkokazi. Ta trditve je zlasti z ozirom na slovenske delavce na Gor. Stajerskem — grda laž.

— Privezovanje vojakov. Socialnodemokratski poslanec Resel in tovariši so podali v parlamentu interpelacijo, v kateri pripovedujejo, da je bilo v Mariboru 5 infanteristov privezanih, ker niso mogli priiti na nikak način vsled prometnih ovir pravčasno z dopusta. Namesto o polnoči so prišli nastopno jutro. Stotnik Triller jih je dal navezati dve uri in ukazal je, da se jim odvzame kruh, ki so ga od doma prinesli. Tovariši so odklonili razdelitev zaplenjenega kruha in ga vrnili kaznovanim. Kazen privezovanja je bil cesar odpravil, ali vojni minister jo je zopet uvedel. Interpelacija pravi, da je za par ur nehotene zakasnitve taka kazn preostala. Stotnik je zagrožil, da bo v sličnih slučajih odzvel prizadetim tudi denar za uboge vdove in sirote. Vidi se, da sme delati kar hoče. Ako se bo tako postopalo z moštvo, se ne bo upalo v takih slučajih v vojašnico in množile se bodo dezertacije. Poslanec vprašajo domobranskega ministra, ali hoče pouditi stotnika Trillerja o mejah njegove oblasti?

— Interpelacija o nezgodah na južni železnici na Korškem. Poslanec Gröger je predložil parlamentu interpelacijo o nesrečah na južni železnici na Korškem. Omenja nesrečo 16. aprila v Spitalu, 22. aprila v Greifenburgu in v Dolah. Kakor znano je bilo v Spitalu ubitih 5 oseb, v Dolah pa je bilo 18 oseb ranjenih in več vagonov z živino težko poškodovanih. Interpelacija trdi, da se dogajajo slični slučaj skor vsak dan. Uprava južne železnice najbrže ne ve, da mora imeti tudi izkoriščenje železničarjev svojo mejo. Uradniki morajo opravljati svojo službo 24 ur nepretrgoma, osebe na vlaku in pri strojih pa celo po 30 ur zaporedno. Kriva na teh razmerah je tudi vojaška uprava, ki vsled neumestnih naredb zmede le še povečuje. Na nobeni drugi železnici ni življenje potnikov in službojočega osebja tako ogroženo, kakor pri južni železnici in nobena nima tako velikih zamud in drugih neradnosti, kakor južna železnica. Interpelacija končno zahteva od železniskega ministrstva, da se malo več briga za to železnico, ker je že skrajni čas.

— Koroski mornariki. Poleg stajerskih se tudi koroski nemški politični voditelji trudijo, da bi spravili nekaj mladih koroskih fantov v nemško navtično šolo v Trstu. Tako razpisuje ravateljstvo koroske hranilnice letno ustanovo 1200 K za triletno učno dobo na navtični šoli v Trstu. To ustanovo morejo dobiti samo nemški prosilci iz Koroske. Stariši učenca, kakor tudi učenec sam se morajo obvezati, da bo, ko konča navtične študije, služil najmanj 6 let v avstrijski trgovski mornarici, sicer bi moral vrniti posojilnico vso svoto, katero bi dobil iz ustanove. Iz vednega pritiska v časopisu in razpisovanja ustanov z obvezami se vidi, da hočejo prav prisiliti nekaj planinskih nemških fantov v navtično šolo v Trstu in jih pridržati v navtični službi, ako bi jim tudi srce zahrepenelo po planinskem svetu. 24 jih menda že naberejo, da se bodo mogli postaviti s pričetkom šole. Kak bo ta učenski material in kak bo uspeh, si sicer lahko mislimo, vsekakor pa ga počakajmo. Dokler bodo samo naši planinski Nemci hodili v navtično šolo v Trstu, ne bo nič hudega, kaj drugega bo, ako bi se je polastili Nemci iz rajha.

— Kino Ideal. Spored za danes četrtak, 25. in petek 26. julija. Valdemar Psilander živi v filmu »Plamenče sanje«, drama v 3 dejanjih, v glavnih vlogah Valdemar Psilander, Filip Beck in Aud Egede Nissen. Poleg tega se izborna burka v 3 dejanjih »Presneti alkohol« s Herbertom Paulmillerjem in »Na norveškem železniškem tiru«, sijajni naravni posnetki neke gorске železnice. — V soboto prvo predvajanje znamenitega mirovnega filma: »Pax aeterna«. Lastna godba. Nastopajo najboljši nordijski umetniki kot Karlo Wieth, Frederik Jakobsen in Zanny Petersen. Tudi mladini dostopno. Kino Ideal.

— V soboto, dne 20. t. m. zvečer ob 11. uri sem zabil na južnem kolodvoru v Ljubljani staro rjavo listnico. Vsebovala je denarja 116 K, karto za premož in tobačno karto na ime Stefan Skrbinek, krušno karto št. 3350, nekoliko znamk, fotografijo. Pošteni najditelj naj mi jo prinese ali pošlje na naslov Stefan Skrbinek, Dunajska cesta 6, III. nadstropje proti zakoniti in se posebni nagradi.

— Pozabljeni slavniki. Predzadnji nedeljo je neki gospod pozabil svoj slavniki v trafiki na trgu Sv. Jakoba, kamor naj pride ponj.

— Ukrađeno je bilo na glavnem kolodvoru v Ljubljani črno damsko kolo št. 61.140 znamke D. Iris. Pred nakupom se svari; kdor tatu naznani policiji, dobi nagrado.

Aprovizacija.

— Krušne komisije bodo uradovale v petek dne 26., soboto dne 27. in ponedeljek dne 29. julija, vsakokrat od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za krompir in sicer: Stranke z začetno črko A do J dne 26. t. m., s črko K do P dne 27. t. m. in s črko R do Z dne 29. julija.

— Masl za VI. okraj se bo delila v vojni prodajalni v Gosposki ulici po

sledenjem redu: V soboto popoldne št. 1 do 400, popoldne št. 400 do 800, v ponedeljek dne 29. t. m. popoldne št. 800 do 1200 in popoldne št. 1200 do konca. Masl dobe — po 20 dgk za osebo — izključno le one osebe, ki imajo nakazilo za masl s kuponom za mesec julij. Cena 48 K za kilogram. Posodo je prnesti s seboj.

— Prodaja praških klobas in prekaženega mesa po znižani ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase in prekaženo meso v vojni prodajalni v Gosposki ulici v petek dne 26. t. m. popoldne strankam z zeleno izkaznico B od št. 200 do 500. Vsaka oseba dobi 1/4 kg. kilogram praških klobas stane 4 K, kilogram prekaženega mesa 8 K.

— Krompir za I. okraj. Stranke I. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, dobe zgodnji krompir v petek, dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajal se bo na nakazila za masl po naslednjem redu: od 8. do 9. št. 1 do 200, od 9. do 9. št. 201 do 400, od 9. do 10. št. 401 do 600, od 10. do 10. št. 601 do 800, od 10. do 10. št. 801 do 1000, od 10. do 11. št. 1001 do konca. — Stranke dobe za vsako osebo 3 kg krompirja, kilogram stane 1 K 20 v.

— Krompir za III. okraj. Stranke III. okraja, ki niso pri nobeni ubožni akciji in ki pri zadnji razdelitvi niso dobile krompirja, ga dobe v petek dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti.

— Suhe slive za IV. okraj. Stranke IV. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v petek dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 2. do 2. št. 1 do 200, od 2. do 3. št. 201 do 400, od 3. do 3. št. 401 do 600, od 3. do 4. št. 601 do 800, od 4. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do 5. št. 1001 do konca. Slive se bodo oddajale na nakazila za masl in doba vsaka stranka za vsako osebo pol kilograma, kilogram stane 6 K.

— Suhe slive za V. okraj. Stranke V. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v petek dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajale se bodo na nakazila za masl po naslednjem redu: od 8. do 9. št. 1 do 220, od 9. do 9. št. 221 do 440, od 9. do 10. št. 441 do 660, od 10. do 10. št. 661 do 880, od 10. do 11. št. 881 do 1100, od 11. do 11. št. 1101 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kilograma, kilogram stane 6 K.

— Suhe slive za VI. okraj. Stranke VI. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v petek dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 2. do 2. št. 1 do 200, od 2. do 3. št. 201 do 400, od 3. do 3. št. 401 do 600, od 3. do 4. št. 601 do 800, od 4. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do 5. št. 1001 do 1200, od 5. do 5. št. 1201 do 1400, od 5. do 6. št. 1401 do konca. Slive se bodo oddajale na nakazila za masl in dobi vsaka stranka na osebo pol kilograma, kilogram stane 6 K.

— Sladkor za vkuhanje sadja. Stranke, ki so pravčasno vložile prošnje za vkuhanje sadja in ki še niso prišle po nakazila za sladkor, se vabijo, da se takoj zgled v mestni posvetovalnici, ker se bo de sladkor za vkuhanje sadja oddajal v trgovinah le še do vsote sobote 27. t. m. Po tem roku se ne dobi več nakazila za sladkor in tudi stranke, ki imajo že v »okah nakazila, ne dobe več sadkorja v trgovinah.

— Izkaznice za krompir ne dobe: 1.) Stranke, stanujoče v občinah Vič, Moste in Zg. Siska. 2.) Vsi železniški uslužbenci in njih rodbine in 3.) vse one stranke, ki bodo na njih pridrale krompir — dokler ne bo porabljen njih lastni pridelek. — Stranke, ki imajo nasajen krompir na malih vrtovih, dobe tudi izkaznice za krompir. — Kdor bi neopravičeno prejel izkaznico za krompir, bo de strogo kaznovan.

— Pekl in prodajalci kruha se vnovič in zadnjič opozarjajo, da ne smejo dati strankam niti kosček kruha, predno stranka ne napiše na rodbinsko legitimacijo s črnilom svoje ime in priimek. Kdor bi se ne ravnal po tem naročilu, je odgovoren za škodo in bo de poln tega strogo kaznovan.

— Za izgubljene izkaznice se ne izdaja novih.

— Marmelada za IV. okraj. Stranke IV. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v soboto dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. št. 1 do 500, od 9. do 10. št. 501 do 1000, od 10. do 11. št. 1001 do konca. Marmelada se bo oddajala na nakazila za masl in dobi stranka za vsako osebo 1 kg, kilogram stane 6 K.

— Marmelada za V. okraj. Stranke V. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v soboto dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Marmelada se bo oddajala na nakazila za masl po naslednjem redu: od 8. do 9. št. 1 do 400, od 9. do 10. št. 401 do 800, od 10. do 11. št. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg marmelade, kilogram stane 6 K.

— Marmelada za VI. okraj. Stranke VI. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v petek dne 26. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajal se bo na nakazila za masl po naslednjem redu: od 2. do 3. št. 1 do 400, od 3. do 4. št. 401 do 800, od 4. do 5. št. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg marmelade, kilogram stane 6 K.

— Marmelada za VII. okraj. Stranke VII. okraja, ki niso pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v petek dne 26. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski ce-

sti. Marmelada se bo oddajala na nakazila za masl po naslednjem redu: do popoldne od 8. do 9. št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne od 2. do 3. št. 601 do 800, od 3. do 4. št. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg marmelade, kilogram stane 6 K.

Prosveta.

— Poljsko društvo prijateljev jugoslovanskega naroda. Dunaj, 24. julija. V Krakovu se je poživilo društvo prijateljev jugoslovanskega naroda, ki ima nalogo seznaniti Jugoslovane s kulturnim, političnim in socialnim življenjem Poljakov. V ta namen bodo poljski umetniki stopili v stik z jugoslovanskimi ter otvorili še v tekočem letu v Ljubljani poljsko umetniško razstavo.

— Koncert »Dramatičnega društva v Mariboru« v Slovenski Bistrici. Dramatično društvo v Mariboru je priredilo v nedeljo 21. t. m. ob 5. uri popoldne svoj drugi, vrlo uspeši koncert tokrat v Slov. Bistrici. Ze mnogo pred napovedano uro je bila obsežna dvorana hotela »Avstrija« (Narodni dom) od malega zasedena. Ljudje so prihajali tudi od prav daleč i. s. na voze, okrašenih s slovensko trobojnico. Največji med njimi je šel celo čakati naše pevce na kolodvor. Pred koncertom se je igralo šaljivo enodejanko, v kateri so nastopali gospodje diletantje še izza one lepe dobe pred vojno. Igra je izzvala mnogo smeha. Koncertne točke so obsegale slovenske, hrvatske, češke in ruske komade, med drugimi: »U jesenski dužji noči«, — »Polraj reke«, — »Skrijanček«, — »Na Goreniskem«, — nadalje umetne: »Slovan na dan«, (Volarič); pela se je kot himna s spremljavo klavirja: — »Dobro jutro (Svab); vse to delo je dovršil pevski zbor, ki je v počinah šel preko 50 oddelkih dam in deklet pevke ter gospodje pevce. Koncert je zaključil Dvorkov »Zajata« in Vilharjev »Na gorci«. Sodelovali sta gospa Stular in gospica Stupica, naši priznani in neumorni narodni umetnici. — Prednšanje vseh in vsega je bilo po možnosti še popolnejše, kot prvič v Mariboru: opazovati je bilo veliko sigurnost in enotnost. Prireditelj je v narodnem oziru morda več koristila kot kak shod. Navdušenje je bilo naravnost neverjetno in prekinjalo v veselje prosti zabavi. Polvaliti je tudi veliko disciplino, ki jo je opaziti na članih in članicah zbora, zlasti mlajih. Vsemu temu gre zasloga v največji meri društvenemu predsedniku prof. Fr. Voglárju, ki dasi težko bolan, ni spustil vati iz rok, vstrajal in vodil vso prireditel sam do konca. Čisti dobiček gre slovenskim invalidom slepecem. — Ta prireditelj je pokazala, kako naše ljudstvo hrepeni po slovenski besedi na odru in igri ali pa v dobro izvežbanem zboru. Za to namerava društvo prirediti v kratkem na 5 ali 6 drugih krajih po deželi enake prireditve, poleg domaćih. Avgusta je tudi nameravana zopet velika slavnost v vseh prostorih Narodnega doma po lanskem vzorcu.

— Dvorna gledališča. Za generalnega intendantja dvornih gledališč na Dunaju je bil imenovan izredni poslanik in pooblaščen minister dr. Leopold Adrian baron Werburg, ki je bil obnem imenovan za tajnega svetnika.

Razne stvari.

• Strela je ubila na planoti Lovc nad Chamosom v Švici 13 krav.

• Generalni predsednik Italijanskega Rdečega križa senator grof Della Somaigia je umrl v Rimu.

• Obsojeni železničarji. Sodnja v Osejku je obsodila nekaj železničarjev, ker so kradi in sleparili. Največja obsodba se glasi na 6 let, najmanjša na dve leti.

• Število vojnih invalidov v Nemčiji. V Nemčiji je bilo do aprila 1918 skupno 630.000 vojnih invalidov, med temi 70.000 pobabljenecv in 1950 slepcev.

• Napaden komornik. Z Dunaja poročajo, da je bil napaden ponoči na 20. t. m. komornik grof Wolkenstein, ko je šel v svojo vilo. Neznani napadalec so ga pretepli s palicami in ga hudo ranili.

• Velik gozdni požar. V gozdovih ogrskega državnega poslanca grofa Mihaela Karolyja je divjal ogromen požar, ki je napravil škode več stotisoč kron.

• Tudi na Francoskem primanjkuje papirja. Iz Berna poročajo, da bodo od 1. avgusta dalje izhajali dnevniki na Francoskem tri dni v tednu na dveh straneh, štiri dni pa na štirih straneh.

• 300.000 nakaznic za živila preveč. V Budimpešti in okolici so za poskušnjo prebiti nakaznice za živila v primeri s prebitvalstvom in se prepričali, da je bilo izdanih 300.000 nakaznic preveč. Tako si zna prebivalstvo priskrbovati živila.

• Avtomobilska nesreča. V kraju Schöllenen v Švici se je zgodila težka avtomobilska nesreča. Avtomobil je zavil, ko je vozil navzgor, s pota in padel v reko Reus. Šoferja so potegnili iz vode težko ranjenega, drugega vojača je odnesla reka.

• Skočil v reko, ker ni imel več tobaka. »Journal de Peuple« poroča, da je 85letni veleposelnik Francois Bounvaïn v La Bathie skočil v Iséro in se vtopil, ker ni imel več tobaka in ga ni mogel nikjer dobiti.

• 4000 kron v vlaku ukradenih. Trgovac Mato Kovačević iz Trsta je naznanil zagrebški policiji, da mu je bilo v vlaku od Zidancega mosta do Zagreba ukradenih 4000 kron iz notranjega žepa v suknji. Izginilo mu je tudi več dokumentov.

• Dunaj brez gledaliških lepakov. Ravateljstva vseh dunajskih gledališč so se dogovorila glede na pomanjkanje papirja in ogromno lepakovnjenje, da opuste svoja naznanila po lepakih in se bodo predstave objavljale samo v časopisu.

• V gorečem letalu. Iz vojnooporočevalskega stana poročajo 20. julija: Dne 15. t. m. je bilo letalo nadporočnika pl. Herde v značnem boju sestreljeno in se je vžgalo. Herde se je povslep na površino in pustil aparat past kakih 200 metrov, vsled česar je bil oženi udrušen. Nato je Herde zopet začel voditi letalo in mogel doseči lastno kaverno kljub močnemu sovražnemu obdeljalmemu ognju, od koder je potem dospel do nekega infanterijskega poveljstva.

• Berolinski visokošolci padli v vojni. Na črni deski berolinskega vseučilišča so bila pod lovorejvimi vencom 15. t. m. navedena imena doslej za domovino padlih visokošolcev. Padlo jih je 682, med njimi 70 teologov, 164 juristov, 200 medicincev in 248 filozofov.

• Zadnji iz rodu grofov Bissingen. 15letni grof Oton Bissingen, bližnji sorodnik pokojnega nadvojvode Frana Ferdinanda, je bival nekaj časa na posestvu grofa Rudolfa Chotka. Dne 22. t. m. se je kopal v Donavi in utonil. Bi je zadnji svojega rodu.

• Mraz v Braziliji. Iz Risa de Janeiro poročajo francoskim listom, da je temperatura 17. t. m. naglo padla na deset stopinj pod ničlo. Poročila ne obsegajo podrobnosti o vzroku takega katastrofalnega preobrata v temperaturi.

Gospodarstvo.

— Promet bankovcev avstro - ogrske bane se je povečal glasom poročila parlamentarne komisije za državne dolge v zadnjem času mesečno za eno milijardo k r o n. Sedaj znaša že preko 24 milijard, to je dvajsetkrat več kakor pred vojno. Promet bankovcev se raditega tako gorastano množil, ker si mora vlada skoro vsak mesec izposoditi pri avstro-ogrski banki po eno milijardo, ker ji dohodki iz rednega budžeta in iz vojnih posojil nikakor ne zadostajo. Dosedanji dolg naše države pri avstro - ogrski banki znaša, kakor poroča kontrolna komisija, 18.670 milijonov kron. Komisija opozarja nadalje na nevarnost, ki preti naši valuti in sploh celemu avstrijskemu gospodarstvu, ako ne takoj razbremeni avstro - ogrske banke, to je, ako ni vrneemo dolga. Kako nam vrne država teh 187 milijard kron, ni komisija povedala; zdi se, da nihče v Avstriji ne bi mogel te uganka razvozlati.

— Na dunajski borzi se opaža mrzlično razpoloženje. Ob otvoritvi borznega poslovanja je zavladala nekaka deruta; kurzi so na splošno padli; merodajni krogi, ki imajo interes na mirnem poteku ter na eventualnem aspevanju kurzov, so posegli vmes ter skušali preprečiti borzljance, da je položaj, posebno gospodarski, neizpremenjen, ako ne dober, vsaj povojen. Komentariji k proračunskemu načrtu hočejo dokazati, da finančni položaj naše države ni tako črn, kakor ga kažejo kričeče razlike med dohodki in izdatki. Vsled teh inspiriranih komentarjev se preobrne razpoloženje in zavladala optimistično naziranje. Tako je zaključil kurz delnic avstrijskega kreditnega zbora za 5 K višje; povzpel se je na 907 kron. Anglobanka je notirala 606, Bankverein 641, Länderbank 620, Alpinke 1032, Skodovke 1051. — Za približno 10 K so padli nekateri pomorski papirji ter za 15 K pretrolejske akcije.

— Avstrijska zadružna blagajna se po dolgih pripravah ustanovi na Dunaju. Včeraj je izšla ministerijalna odredba, s katero se določa ustanovitev in delokrog avstrijske zadružne blagajne. Blagajna bo vpisana v trgovski register kot trgovsko podjetje. Njen namen je, izenačiti denarno stanje med posameznimi zadružnimi zvezami cele Avstrije ter jim pripomoči s posojili. Sedež te centralne blagajne bo na Dunaju. Država ji da na razpolago sedaj takoj 25 milijonov kron kot neodpovedljivi vložek ter vrhutega za 10 milijonov volnega posojila. Posamezne zadružne zveze se morejo udeležiti v vložki. Tudi ti vložki bi bili neodpovedljivi. Zadružna blagajna bo dajala posameznim zadružnim zvezam posojila; tudi drugim denarnim zavodom sme dajati denar na razpolago. Razvnetega sme opravljati navadne bančne posle, izvzemši spekulativne. Zadružna blagajna bo smela izdati lastne za dolžnice. Poleg denarnih poslov se bo pečala Avstrijska zadružna blagajna z vsemi posli, ki jih izvršujejo dane zadružne zveze, torej posebno s skupnim nakupovanjem poljedelskih potrebščin, kakor umetnih gnojil, semen in poljskih strojev za vse zadružne zveze cele Avstrije. Raditega se ustanovilo v tel blagajni oddelki za posamezne vrste blaga n. pr. za umetna gnojila. Ravateljstvo in vodstvo bi moralo biti po pravilih tako sestavljeno, da bodo imele vse zadružne zveze cele Avstrije primeren vpliv. Kljub temu pa bodo brezdvomno prišle nemške zadružne zveze na krmljo.

— Avstrijsko valutno vprašanje se bo v kratkem obravnavalo, kakor je sporočil ogrski finančni minister Popovics. Namerava se tudi razmerje med avstro - ogrsko krono in nemško marko urediti. S pomočjo nemške marke hočejo avstrijsko valuto konsolidirati. Ako sodimo po sedanjih dogodkih, ne smemo pričakovati, da nas bo Nemčija gospodarsko podprla. Torej naša valuta ostane i nadalje v kritičnem stadiju. Kljub vsem poskusom, notira tudi denar vedno visoko.

— Pospešuje pridobivanje lubja za črešo. C. kr. dež. vlada sporoča: Glede na obično pomanjkanje čreše in ker se je ugotovilo, da mnogo gozdnih posestnikov prodaja le neomajen les, dočim se malo lubja pridobiva, se pozivljajo gozdni posestniki z ozirom na obstoječe okolščine, da ne izdelujejo samo lesa, ampak tudi lubja za črešo. Pri tej priliki se gozdni posestniki vnovič opozarjajo na sedanje visoke cene lubja in na dejstvo, da mora centrala za kože in usnje prevzeti vsako ji ponudeno množino lubja; zato ne bo nihče oškodovan, ako bi pripravil večjo množino lubja. Sicer pa je obeljenje lesa že iz gozdnopolijskih ozirov potrebno in v korist gozdnim posestnikom, ker se s tem obrani razmnožitev gozdom škodljivega mrčesa.

— Štajersko čebelarstvo. Štajersko čebelarstvo je izdalo letak naslednje vsebine: Avstro-ogrski in Nemčija sta imeli l. 1912. skupaj 4.746.485 rojev. Ti roji so bili vredni 113.950.640 K. Letno se je dobivalo iz teh rojev za 38 do 48 milijonov kron medu. Iz vsega tega in sicer do 47%. Tem važnejša je čebelarstva v vinorodni in sadorodni Štajerski. So sicer leta, v katerih čebele ne dajo toliko medu in voska, da bi čebelarjevalci imeli dobička; a kar tu izostane, doprinejo baš z oplojenjem (oprašitvijo) sadja. Manj premožni in invalidi bodo dobili od družstva roje, panje in potrebno orodje po zelo znižani ceni.

— Odškodnina za zasego, izvršene v porabne namene v Rumuniji. Glede na to, da se kmalu prične zaključevati delovanje vojaške uprave v Rumuniji, se namerava že sedaj dognati odškodninske zahteve za blago in vsakovrstne uredbe, ki so se zasegle za porabo vojaške uprave, ter jih izplačati. Kot temeljna odškodnina se bo praviloma računala diferenca med vrednostjo ob času zasega in vrednostjo ob vračilu. V prvi vrsti prihaja v poštev poraba raznih hotelskih vozov (Kesselwa-

gen), poraba zasebnih delavnic, tovarn itd. Interesente se pozivljajo, da utemeljene zahteve za odškodnino čim prej naznanijo poslovalnici za varstvo avstrijskega premoženja v inozemstvu (Schutzstelle für österr. Vermögen im Auslande, Wien, I., Stubenring 8—10) sklicuje se na št. SS 2253/K.

— Vojna odškodnina, ki jo mora plačati Rumunija srednjeevropskim državam, znaša nekaj manj kakor 3.25 milijard rumunskih levov, to je 3087 milijonov kron po kurzu pred vojsko ali 3607 milijonov kron po sedanjem kurzu. Vojna odškodnina se plača na sledeči način: 1.) Rumunija mora prevzeti okupacijski papirnat denar, katerega je izdala Nemčija za časa okupacije rumunskega ozemlja. Ta denar je sličen onemu, ki ga sedaj izdaja Avstrija in okupirani Benečiji in o katerem smo poročali, da nima podpisa. Rumunija mora plačati na ta račun 1250 milijonov levov. 2.) Rumunija mora nadalje plačati svojim državljanom za neopornane rekvizicije od strani srednjeevropskih držav 1 milijard levov. 3.) Za poškodbe, ki so jih napravili Rumuni na podjetjih, ki so last državljanskih srednjeevropskih držav mora odšteti skoro 1 milijardo levov. Razven tega se je morala Rumunija obvezati, da bo prodala vse žito, ki ji preostane, samo Nemčiji in Avstriji. Isto obveznost je prevzela glede petroleja. — Rumunija se je morala kočno obvezati, da bo plačala vojno odškodnino vsaj deloma z la d j a m i. Kakor poroča »N. R. Courant« je rečeno v mirovni pogodbi, ki se je sklenila v Bukarešti, da se odstopijo vse trgovske ladje, ki se nahajajo na Donavi ali v Črnem morju, za zmerno ceno zmagovalcem. Ta svota se vračuni v vojno odškodnino. Z ozirom na te določbe mirovne pogodbe sta prevzeli Nemčija in Avstro - Ogrska te dni 48 ruskih ter 3 rumunske parnike. Posebna komisija je razdelila te parnike med obema državama. V to svrhu sta se ustanovili dve paroplovni družbi in sicer nemška »Orient-Lloyd« in avstrijska »Euxinia«. Ti dve družbi prevzmeta zasežene ladje. Ruske ladje so se radi tega zasegle, ker je bila slična točka sprejeta tudi v Brest Litovsku.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda je nakazal g. Jos. Jakše, poštar na Krki 40 K, nabranih na godovanju vrie učiteljice gđ. Malči Erjavec. Zenska C. M. podružnica v Celju je jako marljiva in plodonosna. To nam pričajo zneski, ki prihajajo centrali. Za C. M. kres se je nabralo po polah 873 K, darilo rodbine Franja Karlovšek, Lava ob priliki birme 36 K, zbirka na družabnem večerju v Narodnem domu dne 7. junija 1918 100 K 36 v, skupaj torej 1009 K 36 vin. — G. Anton Klinc, Gorenjpolje je poslal 24 K, katere je zložila ugledna družba topliških gostov. — Nelmenovana iz Kamnika je darovala 10 K. — Gosp. E. Suher, tu, je podaril C. M. D. 30 K v zahvalo A. Kogoju. — Absolventi slovenske trgovske šole so zbrali za družbo 46 K. Hvala!

Za slovensko šolo v Mariboru so darovali: Ciril - Metodova podružnica za Rajhenburg in Videm, nabrala v Rajhenburgu 272 K, Ivan Grobelšek, župnik na Gomilskem 600 K, Dušan in Angela Vogrinec, učenca pri Sv. Antonu v Slov. Gor. 10 K, Mario Trumbić v Jesenicah, nabral pri raznih prilikah 343 K 22 v, Martin Roškar, posestnik v Lastomerčih o priliki poroke sina Franca Roškar 25 K, ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ptujju nabrala skupni znesek 3228 K 41 v in sicer so darovali: Ivan Muršec, upok. nadučitelj 300 kron, Hranilno in posojilno društvo v Ptujju 1000 K, Anton Jurca 50 K, gospa Franja Mahorič 100 K, Alojz Senčar 200 K, Rud. Mioni 10 K, Rud. Ilvošek 10 K, gospa Marija Zupančič 100 K, Slavko Selinšek 20 K, dr. Fr. Jurčeta in soproga 50 K, Franc Toplak 20 K, Ferdo Sluhala 10 K, gospa Vida dr. Horvatića 10 K, gospa Stefana Jeršetova 5 K, Marko Pavlinč 10 K, Alojz Brenčič 50 K, dr. Franc Gabrček 20 K, Dramatično društvo v Ptujju od igre »pri belem konjičku« 17 K 41 v, Ljudevit Sagadin 5 K, Ivan Peteršič 10 K, Kazimir Bratkovič 10 K, dr. Visenjak 10 K, dr. Detiček 10 K, dr. Boecio 8 K, gospa dr. Gosakova 20 K, L. Kosar 2 K, Zalka Dostal 10 K, L. Sinek 10 K,

Antona Čuček 50 K, Elza dr. Toplakova 20 kron, dr. Riedl 10 K, neimenovan 5 K in 4 kron, dr. Bela Stuhec 100 K, neimenovan 5 K, dr. Brumen 20 K, gospa Valentina Kaukler 10 K, Franc Ramšak 4 K, Blaž Zupančič 5 K, Ivan Klemenčič 4 K, Rado Zupančič 10 K, gospa Babič 10 K, L. Brus 20 kron, O. Benko Cirič 100 K, Anica Lenart 200 K, Jelka Salamun 10 K, profesor Anton Kolaric 20 K, Valentin Kajnih 10 K, Viktor Turin 10 K, gospa dr. Senčarjeva 5 K, neimenovan 30 K, in 10 K, Ptujška Marijina družba 50 K, Ptujski Tretji red 50 K, Katinška Arnuš 4 K, gospa Marija Pirkmaier 10 K, gospa Planinšek 10 K, gospa Ela Serona 10 K, gospa Maladeja 10 K, Stefan Dobnik 20 K, gđ. Marijana Luknar 10 K, Alojz Zorčič 100 K, Eliza Weinhardt 10 K, gospa Bračič 10 K, oospa Brenčič 20 K, Anton Segar 40 K, Elizabeta Zupanc 10 K, Milha Brenčič 100 K, Maks in Milica Rojko 10 kron, dr. Anton Horvat 5 K, zbirka gđ. Vane Rosinove v Mariboru 1000 K, in sicer so darovali: dr. Viktor Kac 100 K, dr. Fr. Rosina 100 K, Ignac in Marija Božič 100 K, Vilko Berdajs 10 K, neimenovan 5 K, Fr. Podgoršek 5 K, Elza Šostarič 10 K, J. Prerad 50 K, dr. Glaser 10 K, neimenovan 10 kron, o priliki birme Peter Majdič v Celju 200 K, Anica dr. Robičeva 200 K, Petka Majdič 30 K, Ruša Majdič 20 K, Milena Majdič 20 K, Deša Majdič 20 K, Josip Gollec v Mariboru 40 K, neimenovana v Mariboru 10 K in 10 K, Prima Maizen 6 K, neimenovana 10 K, Josipina Cesarec 10 K, Pavla Robič v Ljubljani 10 K, Alojz Jureš v Borezih 20 K, Kmečka hranilnica in posojilnica v Konjicah 50 K, A. Zapečnik v Mariboru nabral pri sestanku železničarjev 2. julija 10 K, Citilnica v Brežicah, nabralo pri koncertu 7. julija 74 K, Olga Širca v St. Petru v Sav. dolini nabrala med rodoljubi 183 K, abiturijente prve državne gimnazije v Ljubljani nabrali 26. junija 200 K, Zdravko Prisljan v Braslovčah, zbirka 100 K, Marko Tomažič, dekan v Kozjem 45 K 77 v, upravnistvo »Slov. Naroda« 336 K, Prispevke je pošiljali na naslov moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru (blagajnik Franc Pišek, Narodni dom). — Šolski odsek.

Upravnistvu našega lista so poslali: Za »gledno slovensko, hrvatsko in srbsko deo« slov. častniki gor. strel. polka 2 v Ennsu zbrali 120 K, Luka Blejec, nadučitelj iz Trzina 25 K, iz neke porane in Silva Lavrenčič 20 K, mesto venca teti Malči Vičičevi. Skupaj 165 kron.

Za »dr. Krekov sklad« omizje združenih Hrvatov iz Prezida in Slovencev iz Loškega potoka zbrano pri g. Križu v Prezidu na Hrvaškem 72 kron.

Za »Ciril - Metodovo družbo« jugoslovanski vojak nabral ob priliki iz pp. št. 97 na novo ustanovljenega »Slavenskog bataljona« št. 117 na bojišču 100 K, Maksim Possega, nadrev. juž. žel. iz Horgasa pri Gratevnu 10 K, in uradniki na drž. kolodvoru v Ljubljani 60 K mesto venca na grob tovariš nadrev. Ravterju. Skupaj 170 kron.

Za »Ciril - Metodovo družbo za Istro« jugoslovanski vojak nabral na bojišču ob priliki iz pp. št. 97 na novo ustanovljenega »Slavenskog bataljona« št. 117, 100 K.

Za »dr. Krekov spomenik« jugoslovanski vojak nabral na bojišču ob priliki iz pp. št. 97 na novo ustanovljenega »Slavenskog bataljona« št. 117, 68 K 40 v in pri slovenskem omizju v Zelenki pri Kotsorski Boki nabral 54 K. Skupaj 12 K 40 v.

Za »slovensko šolo v Mariboru« Ivan Bovha iz Celja 25 K, zbrali trije darovalci ob priliki kratkega dopusta dr. Vane Rataja v Radejevi gostilni na Bregu pri Celju z geslom »varujmo našo mejo«, Franjo Ančik, poročnik iz Ribnice 10 K in neki gimnazijski razred 30 K. Skupaj 65 kron.

Za »slovensko šolo Sv. Vida v Trstu« Franjo Ančik, poročnik iz Ribnice 10 K in Silva Lavrenčičeva nabrala v veseli družbi 60 K. Skupaj 70 kron.

Za »oslepele slovenske vojske v Odlenheimu v Gradcu« šolsko vodstvo na Ovisih 34 K 60 v, darovali šolarji na Ovisih in dr. Pirce, odvetnik v Ljubljani 20 K iz kazenske zadeve U III, 102/18. Skupaj 54 kron 60 vln.

Srčna hvala!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Gospodična Zamenja se

želi mesta blaginje, karke eventualno gre tudi za prodajalko. Naslov pove upravnistvo »Sloven. Naroda«. — 3715

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbno) sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11. 175

Kupi se takoj avtomatični gramofon.

Ponudbe pod »Gramofon 3750« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Mesečno sobo

1500 stalno nameščen uradnik. Ponudbe pod »Soliden 3746« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

PRODAJALKA

vešča špecijerjske in galanterijske stroke, se takoj sprejme. Prednost imajo take, ki so zmogne vseh treh dež. jezikov. — Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na Alberi Pečovnik, Gerica, Gosposka ul. 19—21. 3754

Iščem delavca,

vzajemni delazmožnega invalida Kartonažna tovarna Iv. Bonat sin, Ljubljana. 3758

Večja množina močnih sodov od piva,

sodi od 15 do 20 hekto, se prod. — Kje, pove uprav. »Slov. Nar.« — 3759

Strojevodjo,

preizkušeno, samostojno moč, za ležeci parni stroji s kondenzacijo (Sulzer), 1500 voja tovarna na Spodnjem Štajerskem v kmetičem kraju za takojšnji vstop. Ponudbe z prepisi sprejmeval ter zahteva plače je vpošilati na uprav. »Sloven. Naroda« pod naslovom »vojskoine prost 3751«.

Sprejme LIKARICE

se takoj za trajno sprejmo pri KARLU HAMANNU. 3603

Sadje,

borovnice, maline, robidnice kupuje proti dostavi sodov Obstexportunternehmen v Gradcu, Marschallgasse 18. NB. Tam se kupujejo tudi sodi.

Odvetniška pisarna

sprejme stenografino in strojepisko

veščo slovenske in nemške stenografije. Ponudbe na upravnistvo »Slovenskega Nar.« pod Odvetniška pisarna 3731

Velika izbira pokrajinskih, umetniških in drugih razglednic.

Narodna knjižarna Prešernova ulica 7.

Franc Terček

posestnik

včeraj zvečer mirno zaspal v Gospodu. Pogreb bode v četrtek, dne 25. t. m., ob polstirih popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta 78, na pokopališče k Sv. Križu. Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin. V Ljubljani, dne 24. julija 1918.

ADOLFA MULLEY,

nadpoštarja v pok., zemljiškega posestnika, imetnika zlatega zaslužnega križca s krono, ki je včeraj ob 3/4 na 12. uri ponoči po dolgem težkem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 72. letu starosti blaženo zaspal v Gospodu. Zemski ostanki dragega pokojnika se bodo dne 26. julija ob 7. uri zvečer v hiši žalosti blagoslovili, nato pa prepeljali na domače pokopališče. Sv. posmrtni maše se bodo služile v farni cerkvi. Spodnji Logatec, 25. julija 1918. 3751

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze ljubezni in sožalja povodom bolezn in smrti svojega nepozabnega pokojnika, gospoda 3756

Andr. Lackner

hotelirja in posestnika v Črnomlju

se najiskrenejše zahvaljujem

rodbine Lackner, Merk in Schaubach. V Črnomlju, dne 24. julija 1918.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

FRAN STOPARJA

trgovca v Ljubljani.

Truplo nepozabnega pokojnika se je prepeljalo iz Medvod v Ljubljano in se vrši pogreb v petek, dne 26. julija 1918 ob 6. uri popoldne od Sv. Krištofa na pokopališče k Sv. Križu. Nenadomestnemu blagopokojniku bodi ohranjen trajen spomin. V Ljubljani, dne 25. julija 1918.

Skladiščnik ::

Isče mesta izven Ljubljane. — Pisane ponudbe na upravn. »Sloven. Naroda« pod „Mesto 3748“.

Cevi za kolesa

se iščejo proti zamenj v živilih. Pisane ponudbe pod „št. 1000/3745“ na uprav. »Sloven. Naroda«.

Proda se dobro ohranjeno ::**DAMSKO KOLO.**

Pozve se: Vagova ulica 8/1, čez dvorišče. 3749

Iščem GOSTILNO

na račun ali v najem v Gorici ali v okupiranem kraju Italije. Ponudbe na uprav. »Slovenskega Naroda« pod „Vdova brez otrok 3702“.

Sprejme se precej močan

učenc, ki bi imel veselje do dimnikarske obrti, kakor tudi: pomočnik z vsoto in dobro plačo. — Naslov pove uprav. »Slovenskega Naroda«. 3716

Iščem dober prostor

za gostilniški obrt. Marija Jelenič, Stara pot 1. 3726

Sadni mošt

ima v zalogi Ivan Ogrin, Lavrica pri Ljubljani. 3562

Šolske knjige

za 4. realno, fotogr. aparat, 9x12 s stativom (Rapid Aplanat), banja za sedenje se prodajo. — Kje, pove upr. »Slovenskega Naroda«. 3713

Prazne zaboje

velike in majhne, prodaja po zmerni ceni Konsumno društvo za Ljubljano in okolico, skladišče v Šiški, Kolodvorska ulica. 3739

Uradnici iščejo zračno**meblovano sobo**

na kosilom. Prispevata za živili. — Ponudbe na uprav. »Sloven. Naroda« pod: „September 1918 3719“.

Starejša gospodična

zmožna obeh deželnih jezikov, vajena kuhanja, bi rada prevzela mesto gospodinje. Vodila je več let gospodinstvo doma. Nastop 1. ali 15. avgusta. Cenjene ponudbe na uprav. »Sloven. Naroda« pod „J. J. 3741“.

Prazne vreče

vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma J. Kušan, Kranj, Gorenj.

Naprodaj je

večje tvariško posestvo v bližini Ljubljane. — Cenjene ponudbe na upravništvu »Slovenskega Naroda« pod: „tvariško posestvo 3747“.

Gospodična

srednje starosti, zmožna slovenskega jezika v govoru in pisavi, dobra računalnica, želi mesto kontoristkinje, knjigovodkinje ali kaj sličnega. — Bila je že v službi za poslovanje. Nastop 1. ali 15. avgusta. Cenjene ponudbe na uprav. »Sloven. Naroda« pod „Julička 3742“.

Krema za britje

najboljša kakovost, porabna brez vode, velik lonček K 6.—

MILO za britje

pristno, najboljša vrsta, 1 komad K 3.—, 1 kg K 32.— Po povzetju pošlja M. Jankar, eksportno podjetje Zagreb št. 15, Petrinjska 3/III, Hrvatsko. 3286

Naprodaj je

za valjčni mlin čistilni stroj (Koppe-Reinmaschine) očisti v 24 urah vagon žita in stroj za čiščenje zrna (Griesputzmaschine) oboje od tvrdke Oser v Kremsu. Stroj sta bila le malo rabljena, prodam le, ker sem si nabavil večje. Vprašanja na Karl Zupanc, valjčni mlin v Sevnici, Spodnje Štajersko. 3740

DAMSKA +**MESEČNA PREVEZA**

zdravniško priporočena Varuje pred otiščanjem, dobro vsesava, pije, komodna in praktična, varčuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Kompletna garnitura K 8.—, 12.—, 20.—, na leta trpežna K 28.—, 30.—, najfiniša pa K 44.— in K 50.— Porto 95 vinarjev. V lastno ženski izmišljivi aparat 40.—, 45.— K. Pošiljatev diskretna. — Higijena, blaga trgovina El. Potoky Dunaj, VI. Spengergasse 15. 1199

Vsaka dama naj čita

mojo velezanimivo navodilo o modernem negovanju grudi.

Iskušen svet pri vpadlosti in pomanjkanju bujnosti. — Pišite zaupno na

Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko Schanzstrasse 2. odd./41.

P. n. lastnikom kopalnih peči!

S tem naznanjavo, da bo pri ljubljanskem magistratu prijaviteljne bakrene cilindrične kopalne peči naša firma po naročilu c. kr. vojaške uprave sedaj zamenjala. — Z odjemanjem se takoj prične in vpludno prosiva, naj se našim z uradno legitimacijo opremljenim monterjem dovoli dostop do kopalnih peči. — Nadomestne peči se bodo vmontirale tekom 10 dni. Z velespoštovanjem

Ivan Dobner in Ing. M. E. Tuttnor

sedaj v Ljubljani, hotel „Union“.

3601

Prva kranjska medir. drogeria

parfumerija, fotograf. manufaktura ltd.

Ost. v. koncesijonirana prodaja str. pov.

Ustanovljena leta 1897.

ANTON KANC

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Ceniki na razpolago.

Lepota je sreča!

Po dolgoletnem raziskavanju na polju negovanja lepote se je končno posrečilo, najti novo metodo, po kateri se vse nadležne kožne nečistosti kot pege, zajedci, mozolji, gube, nosna in obrazna rdečica tekom nekaj dni sigurno odstranijo na kar zadobi obraz, tudi pri starejših damah, mladostno sveže rožnato lice. Učinek je presenetljiv in ta recept so sijajno priporočili sloveči zdravniki. Tisoči prostovoljnih priznanj! Vsakomur dajem proti retour-znamki popolnoma zastonj pojasnila. Pišite takoj na: L. Decker, Dunaj 56, Predal 19. oddelek 36. 11/9

100.000 i

hvaležnih odjemalcev potrjujejo, da uničevalce korenin RIA-BALZAM v 3 dnevih brez bolečin odstrani kurja očesa, bradavice, roženo kožo. Usrehi jamčen. Cena 3 K 3 lončkov 7 K, 6 lončkov 11 K.

ZOBOL odstrani „FIDES“ pri najboljši trdovratnem zobobolu, ko se odpovedala vsa sredstva in pri otihi zoboh. Ob neuspehu denar nazaj. Cena 3 K, 3 pušice 7 K, 6 pušic 11 K. Nič več zobnega kamena ali slabega duha iz ust. Snežnobeke zobe Vam napravi zobni fluid „XIRIS“. Takojšen učinek. — Cena 3 K, 3 steklenice 7 K.

Podgane, miši se popolnoma iztrebijo s podganjo smrtjo. Če ni uspeha denar nazaj. Na stotine zahvalnih pism. — Cena 4 K, 3 škatlice 9 K. Stenice, uši, bolhe, ščurke uniči radikalno z zalego vred „THIERIA“. — prašek proti mrčesu zraven 2 K. — 3069

Cena 3 K, 3 kartoni 7 K, KEMENY, Košice (Kassa) Postfach 12 c/31 (Ogrsko).

Preporoča se trgovina pohištva prej J. Pogačnik

glavna trgovina: Marije Terezije cesta (Kolizej).

Podružnica: Stari trg št. 4.

S spoštovanjem Vido Bratovž.

3673

BARVE ZA OBLEKE

v priznani najboljši in zanesljivi kakovosti.

Vse vrste barv, suhih in oljnatih, mavec (gips), mastnec (Federweiss), strojno olje, prašno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarske, slikarske in zidarske čopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete ima še vedno v zalogi tvrdka

A. ZANKL SINOVI, LJUBLJANA.

Ceniki se za čas vojske ne razpošiljajo.

PRI POMANJKANJU MOKE

je najboljši pripomoček „MEHLATA“-moka; je pridojati k vsem pekarijem, močnatim jedilom, kruhu, juham i. t. d., ker zaradi tega pecivo naraste, pridobi hranljivost, izdatnost, nasitljivost, lepo izgledanje, je sredstvo proti različnim boleznim. Vsebuje 10% sladkornih, 10% maščobnih snovi. Dobi se najmanj karton s 25 zavitki za K 75.— pri 5 kartonih še 10% popusta. Mala prodaja je K 3.50. — Za event. vprašanja se prosi znamka. 2137

A. POSTRZIN, GRADEC, Stajersko, STEYBERG. 60/II., COMMISSION „MEHLATA“.

Ročne mline

za koruzo, pšenico, rž itd. kateri meljejo vsako zrnje na najfinjši moko, dobavljajo samo edina češka tvrdka

JIRI FINKE, Praga II, na Moráni č. 5.

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da se nahaja moj

atelje za gosp. in dame sedaj v Šelenburgovi ulici št. 6, I. nadstropje, preje L. Schumi.

F. Potočnik, krojač za gospode in dame preje Gradišče 7.

3760

Pozor!

Odstranite slab pivnik, najboljšo nadomestilo je trajnopivni ALABASTER

brez pivnika komad K 7.—; rabi se vsaj 1 leto, pri večjem naročilu, vsaj 10 kom. se dobi popust. — Cenjena naročila naj se pošiljajo: Ljubljana, poštni predal 143. — Za odgovor je priložiti znamko. — Trgovci, če naroče cel zaboj z vsebino 100 komadov, dobe izreden popust. — 3681

MUDr. Jožef Luzar

naznanja,

da ordinira od 16. julija t. l. naprej pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah, v dr. Tipličevi hiši. 3688

KNJAZA A. SPERGA TERMALNA KOPEL

TOPLICE NA DOLENJSKEM

Železniška postaja Strazha-Toplice. Sezija od 1. maja do 1. oktobra

Bogati radioaktivni vreli 37 stopenj naravne toplote. — Odličnega učinka za revma, protin, nevralgije (ischias) eksudate itd. Baseni, oddeljeni baseni, mahno ne kopeli, elektroterapija, masaža. — Lepa lega, gozdovita okolica, tujske sobe, restav. cila. Prospekte in pojasnila daje brezplačno 2344 KOPELSKO RAVNATELSTVO.

BARVA ZA OBLEKE

OBLEKA pobarvana izgleda in nadomesti NOVO, če se pobarva le z najboljšo barvo. Vsa si lahko brez truda in stroškov prenovi obleko bodisi iz kakšnega že blaga. Najmanjša pošiljatev 10 zav. z navodilom s pošto K 10.20; trgovci 100 zav. K 40.—, 1000 zav. K 35.— za 100 zav. — A. Postřzin, Gradec, Stajersko, Steyberg. 60/II. Commis. „Mehlata“.

Št. 778/Apr.

Razpis natečaja.

Razpisuje se natečaj za mesto ravnatelja pri tukajšnji občinski aprovizaciji.

Plača po dogovoru. 3626

Prosilec mora dokazati z izpričevali sposobnost za vršenje take službe, kakor tudi usposobljenost v knjigovodstvu in računovodstvu. Prošnje je vložiti do konca tega meseca na podpisani odbor. Poblizne informacije daje podpisani.

Odbor občinske aprovizacije

v Buzetu, dne 16. julija 1918.

Predsednik: Dr. Dušan Senčar, v. r.

Za kritje streh najboljša, odbrana

STREŠNA OPEKA

navadna (Biberschwanz) in zarezana strešna (Strangfalt) lastnega izdelka se dobiva v izvrsni kakovosti in vsaki količini pri 3307

FRÖHLICH & BICHLER,

tvornica glinastih izdelkov KARLOVAC.

Izvoz in odprava dovoljena z dolensko železnico.

Kopelj v „Hotelu Slon“

naznanja vsem cenj. obiskovalcem kopeli, da je otvorjena:

kadna kopelj:

ob delavnikih . . . . . od 8.—12. ure dopoldne

„nedej. in praznikih“ od 2.—6. ure popoldne

„nedej. in praznikih“ od 8.—12. ure dopoldne

Parna kopelj:

Torek . . . . . od 8.—12. ure dopoldne za gospode

Torek . . . . . od 2.—6. ure popoldne za dame

Petek . . . . . od 8.—12. ure dopoldne za gospode

Petek . . . . . od 2.—6. ure popoldne za dame

Nedelja . . . . . od 8.—12. ure dopoldne za gospode

Nedelja . . . . . od 2.—6. ure popoldne za dame

Tuš: 3648

Ponedeljek . . . . . od 8.—12. ure dop. in od 2.—6. pop.

Sreda . . . . . od 8.—12. ure dop. in od 2.—6. pop.

Četrtek . . . . . od 8.—12. ure dop. in od 2.—6. pop.

Sobota . . . . . od 8.—12. ure dop. in od 2.—6. pop.

Priporočava se najtopleje — z velespoštovanjem

Hedžet & Koritnik.

Proda se večja množina

praznih zabojčkov

za poštne pakete. Gos. oska ul. 4/1.

Zamenja se

kolesni obroč in plašč za živež ali denar. — Izve se Glince št. 173, Pogačar. 3727

Kupi se dobro ohranjena

linolejska preproga

v velikosti 2x3 m ali 3x4 m. — Kdo, pove uprav. »Sloven. Naroda«. — 3728

Večje tvorničko posestvo

s hišo za stanovanje in vrtom se prodaja nekje na Kranjskem. Samo direktni interesi brez posredovalcev naj pišejo pod „A. Z. 3241“ na upr. »S. N.«

Vojaška vdova

brez otrok dobi stalno sužbo za deklo. Mora znati tudi krave molziti. Zahteva plače pismo na Jelka Eran, ekonomia, Andrijevci-Slavon.

KUHARICA

z dežele se takoj sprejme blizu Ljubljane; plača 60 K mesečno. Ponudbe na upravništvu »Sloven. Naroda« pod „dežela 3701“.

Za novo šolsko sezijo

iščem v Ljubljani boljšo stranko, ki bi sprejela 11 letnega dečka na stanovanje in prehrano, kjer bi dobival objemem tudi instrukcije za obisk 5. razreda ljud. šole. Plačilo tudi v naravnih. Cenjene ponudbe pod: „Učenec 3708“ na upr. »Slov. Nar.“

Proda se

veliko salonsko ogledalo in nekaj stola. — Ogleda se lahko od pol 8 do pol 9 ure zvečer v Wolfovi ul. 3 pritličje desno. — Istotam se kupi dobro ohranjena pisarniška pisalna miza. 3698

SUHE GORE (jurčke)

kakor tudi druge zaplembe ne podvržene deželne in gozdne pridelke (maline, jagode, med itd.) kupuje po najvišjih cenah. M. RANT, Kranj. 2693

Pravo ogrsko**rdečo papriko**

razpošilja slovenska tvrdka Anton Z. Finžgar, Varaždin (Hrvatsko). 3687

Uradnik išče**STANOVANJE**

s kuhinjo, 2—3 sobami, v mestu ali v bližini mesta od avgusta ali septembra dalje. Ponudbe pod „Stanovanje“ na poštni predal št. 2, Ljubljana. 3415

Veliko skladišče

v bližini glavnega kolodvora se išče za takoj ali pozneje. Ponudbe na Fritsch & Breznik, Sv. Petra c. 17.

Kupi se**manjša hiša**

v Ljubljani ali bližnji okolici. — Ponudbe na „Ljubljana, poštni predal 136“. 3725

Hrastov in**kostanjev les**

kupi tovarniško podjetje. — Prevzame tudi posamezne vagonce. Prevzetje in plačilo iakoli na vsaki postaji. — Ponudbe na S. Wehrberger, Trst, Chiozza 16. 3284

Dobavljam:

Portland cement, živo apno v grudah, zarezno strešno opeko, kajnit za jesensko in spomladansko gnojenje. 3690

po najnižji ceni samo na vagonce. Naročila naj se blagovolijo nasloviti na: Josip Novak, Brezovica pri Ljubljani.

Po vsej Jugoslaviji

se naj pije

Tolstovrška slatina

in novi Silva vrelec

ki se naroči pošta Gustani. Koroško

Tam se naroči tudi f. to rdečo belo in črno vino ter zganje in sadni mošt. 370